

ინფორმაცია

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომის შესახებ

2002 წლის 23 თებერვალს ქალაქ თბილისში ჩატარდა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს სესიის მორიგი სხდომა.

დღის წესრიგში შეტანილი იყო შემდეგი საკითხები:

1. კანონიერი ხელისუფლების პოლიტიკური კურსის აქტუალობა დღევანდელი საქართველოს სინამდვილეში (დებუტატი მ. საყვარელიძე);
2. ხუნტის ანტიეროვნული პოლიტიკა და ქართული სპორტი (დებუტატი ა. ჟღერტი);
3. სხვადასხვა.

მანანა არჩვაძე - გამსახურდია:

სანამ საქართველო და ქართველი ერი იარსებებს, არასოდეს გაუნედებათ ის სიტბო, სიყვარული და პატივისცემა, რომელიც ზვიად გამსახურდიას ოჯახის მიმართ აქვთ. ჩვენმა მტერმა ყველანაირი გამოცდა ჩაუტარა მათ, მაგრამ მათი სული ყოველგვარ მატერიაზე მაღლა აღმოჩნდა, მიუხედავად ყოველგვარი შევიწროებისა, დევნისა და გაჭირვებისა, ვერ შესძლეს მათი დამორჩილება. ნუთუ დღევანდელი დღე ამის დასტური არაა?! 33.3

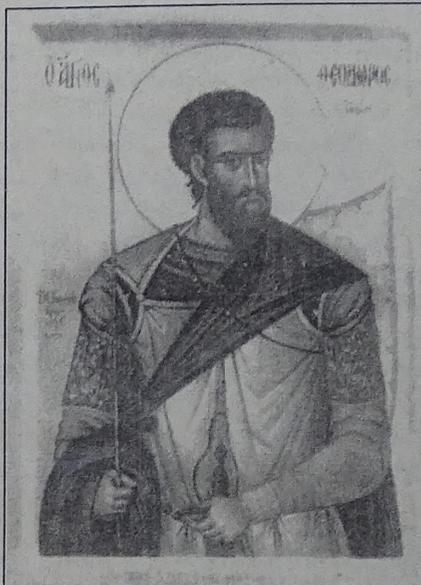
საქართველოს პელსინკის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაციის პრესცენტრის განცხადება

33.8

აბაში მათიაშვილი: აჯანყებულთა მხარეზე იყო მთელი ქართული სამღვდლოება. მათ შორის ცნობილი მღვდელთმთავრები და მამულიშვილები დოსითეოს ქუთათელი და ექვთიმე გაენათელი...

...თუმცა რა გასაკვირია ეს ნაძირალა თეოფილაქტე რუსანოვისაგან, რომელმაც 1821 წელს მოციქულთა სწორის - წმიდა ნინოს აკლდამის გატეხვა განიზრახა... 33.7

დავით ცხადაბერიძე: რუსი „ყარაულები“ ყოველდღე დადიოდნენ სოფელში ღვინისა და არაყის საშოვნელად. ღვინოს რად არ გვაძლევო, აუშარდნენ და საკუთარ სახლში სიცოცხლეს გამოასალმეს მოხუცი თამარ მორალიშვილი... მადლობა ღმერთს, რომ კანონიერმა ხელისუფლებამ მათ „ოკუპანტის სტატუსი“ მიანიჭა და 1993 წელს გაეიდნენ, თორემ აქამდე რა გაუძლებდათ. ჩვენ დაგვიტოვეს აოსრებული და რადიაციით დაბინძურებული ტერიტორია... 33.5

2-3 მარტი - სსაგაგა ნიქონა დიდმოწამე თაოლოკა ტირონისა

დიდ არიან სარწმუნოებისა საკვირველებანი, რამეთუ აღსა მას შინა ცეცხლისასა, ვითარცა წყალსა განსვენებისასა, წმიდა მოწამე თეოდორე იხარებდა, რამეთუ ცეცხლსა შინა შეიცხო, ვითარცა პური ტკბილი და შეწირულ იქმნა წინაშე სამებისა. მისითა მეოხებითა, ქრისტე ღმერთო, აცხოვნენ სულნი ჩუენნი.

9 მარტი - მიხეილ ბუბულა მოსკოვი

წმიდათა თანა განუსვენენ ქრისტე ღმერთო, სულთა გარდაცვალებულთა მონათა და მხეველთა შენთა. დაამკვიდრებულნი მათნი სადა იგი არა არს ჭირი, მწუხარება, არა ურვა, არცა სულთქმა, არამედ სიხარული და

ცხოვრება იგი დაუსრულებელი, მიანიჭე მათ ცოდვათა შენდობა და მიეც საუკუნო სსენება. ამინ!

ჯემალი იონათამიშვილი: ზვიად გამსახურდიამ უზარმაზარი მემკვიდრეობა დაგვიტოვა, უპირველეს ყოვლისა კი მან ისე ნათლად გვიჩვენა საქართველოს მომავლის გზა, რომ საქართველოს პირველ პრეზიდენტს არ შეიძლება სხვადასხვა მიმართულების მიმდევრები ჰყავდეს...

მრგვალი მაგიდის გარეთ ეროვნულ ძალთა გაერთიანების მცდელობა, სხვა სიტყვებით რომ არ ვიხმაროთ, უბრალოდ არასწორია, რადგან ასეთი ნაბიჯი წინააღმდეგობაში მოდის ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკურ კურსთან... 33.2

ლელია ღობაძე: შეგვეყარეს ავტობუსში. ამ თოთხმეტ ქალს ოცდაათი ავტობუსიანი ახალგაზრდა მოგვეყვა. სად მივდივართ, არ ვიცით. საშინლად გვაგინებენ და კონდახებს გვიღერებენ. ეზოში ერთმა ქალბატონმა ჰკითხა, სად მივყავდით. ცინიკურად გვითხრეს: „მეტესში ბანკეტზე მივდივართ, ზვიადი ჩამოვიდაო“ და თან საშინელ ბინძურ სიტყვებს გვეუბნებოდნენ...

...ოთახი საშინელი შესახედი იყო, ყველგან სისხლის გუბები იდგა, დასაჯდომი სკამიც სისხლიანი იყო, კედლები მოწუწული. ეს სწორედ იმ დამეს მოხდა... 33.4

ლანა ღობაძე: რატომღაც მგონია, რომ ამერიკა და რუსეთიც „გათიშე და იბატონეს“ პრინციპით მოქმედებენ ჩვენს წინააღმდეგ და, რათქმა უნდა, ამ „საპასუხისმგებლო“ საქმეში ჩვენი „მადალჩინოსნებიც“ ეხმარებიან, გვსლენენ, გვწეწენ და სულიერად გვტყებენ. 33.5

ჩვენი წმენა 33.6

დავით შინცხელანი ჭეკსები 33.7

ეროვნული ღირსების დაცვისათვის დაღუპული გმირები 33.6

ფაქტობრივი ხელისუფლება, რომლის უშუალო კონტროლს ექვემდებარება ძირითადი საინფორმაციო საშუალებები, საკმაოდ წარმატებით იყენებდა და იყენებს ამ ძლიერ იარაღს არა მარტო მოსახლეობის, არამედ თუ საჭირო გახდა, რიგი პოლიტიკური ჯგუფების დეზორიენტაციისათვის. ცხადია, ფაქტობრივ ხელისუფლებას დაქვემდებარებული მასმედიის დანიშნულება არც შეიძლება დიდხანს შეინარჩუნონ ხუნტის ხელისუფლების სადავეები.

აღნიშნულის ერთ-ერთი თვალსაზრისით გალითია დაუსრულებელი, ყბადალებული ლაპარაკი საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიასა და მისი იდეების მიმდევარ პოლიტიკურ ძალთა დაქსაქსულობაზე, პოლიტიკური პარტიების სიმრავლესა და სიჭრელზე, რასაც სიმართლესთან არაფერი აქვს საერთო.

უპირინა გაიხსენოთ, რომ სწორედ ისინი, ვინც საქართველოს ეროვნული ხელისუფლება დაამხო, გვევლინებიან ტერორის ზვიადისტიკის ავტორებად, რათა კარგად იხსენიებოდნენ პრეზიდენტისა და მისი მიმდევრების დაებრალებინათ ყველა ამქვეყნიური ცოდვა, ბანდიტებთან და კაცისმკვლელებთან გავეინათ ისინი. ცხადია, ამ ტერმინის „ავტორები“ სიყალბის გზით ცდილობდნენ ზვიად გამსახურდიასა და ქართული ეროვნული მოძრაობის ავტორიტეტის შელახვას და მათადმი უნდობლობის დამკვიდრებას, მაგრამ დროთა განმავლობაში სიტუაცია ქვეყანაში შეიცვალა. როგორც ფაქტობრივი ხელისუფლების რიგი წარმომადგენლებიც აცხადებენ, საქართველოს პოლიტიკურ ცხოვრებაში დღეისათვის ეროვნული აქცენტები თავისთავად ძლიერდება, შესაბამისად, ზვიად გამსახურდიას მომხრეთა კრიმინალებთან გაიგივების მცდელობები პრესითა თუ ტელევიზიით ხაზგასმით ნაკლებად შეინიშნება.

ნიშანდობლივია, რომ თვით მოქალაქეთა კავშირის ნიაღში, რომლის დამოკიდებულება და „დამსახურება“ ეროვნული ძალებისადმი საყოველთაოდაა ცნობილი, გაჩნდა ჯგუფი, რომელიც ურცხვად იმეორებს ზვიად გამსახურდიას მომხრეთა აცხადებს, რომ მათს მხოლოდ ეროვნული მოძრაობა უნდა დაარჩინოს. აქედან ნათლად გამოიკვეთა ერთი მიზანი, ამ სიტყვებს (ეროვნულ მოძრაობას) წინ სიტყვა ახალი დაერთო, რაც არაფერს ცვლის. ფაქტია, რომ მათმა დასავლეთელმა ბოსებმა კარგად დაინახეს, რომ საქართველოს მართვა წარმოუდგენელია ეროვნული ძალების გარეშე, სწორედ ამიტომაც ცდილობენ, ახალი სამოსელით შემოსონ „მოქალაქეთა კავშირის“ მენინავე ჯგუფის წევრები...

პარალელურად შეიმჩნევა ურთიერთობების დათბობა ფაქტობრივ ხელისუფალთა და კანონიერი ხელისუფლების იმ წარმომადგენელთა შორის, რომელთაც დღეს აღარაფერი აკავშირებთ ზვიად გამსახურდიას გზასთან. არსებული ფაქტობრივი რეჟიმი ასევე ცდილობს შემდეგი აზრის გავრცელებასა და დამკვიდრებას:

რებას: თურმე საკმაოდ ბევრი ყოფილა ზვიად გამსახურდიასა და მისი იდეების მიმდევარი პარტიები, რომ ისინი დაქსაქსულნი არიან, მათ შორის არიან კონსტრუქციულებიც და დესტრუქციულებიც, ისევე, როგორც კრილოვის ერთი ცნობილი

მრგვალი მაგიდა და სრუ ეროვნული ძალები

არაკის პერსონაჟები. ზვიად გამსახურდიამ უზარმაზარი მემკვიდრეობა დაგვიტოვა, უპირველეს ყოვლისა კი მან ისე ნათლად გვიჩვენა საქართველოს მომავლის გზა, რომ საქართველოს პირველ პრეზიდენტს არ შეიძლება სხვადასხვა მიმართულების მიმდევრები ჰყავდეს. კერძოდ, პრეზიდენტმა ანდერძად დაგვიტოვა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს - კანონიერი ხელისუფლების - აღდგენა და ამ გზით პუტჩისტების „სამართალმემკვიდრეობით“ გასხვისებული ტერიტორიებისა და გაყიდული სახალხო ქონების დაბრუნება ხალხისთვის...

ამ სტატიის თემა არ გახლავთ ზვიად გამსახურდიას მოღვაწეობის დეტალური განხილვა, - გავიხსენოთ მხოლოდ რამდენიმე უმნიშველოვანესი მომენტი: ზვიად გამსახურდიას ხელმძღვანელობით საქართველოში აღორძინებული ეროვნული

თილდებობის საფუძველთა საფუძველია. საქართველოში ეროვნული ხელისუფლების ძალადობის გზით შეცვლამ კი ბუნებრივად გამოიწვია უკუპროპორციების სწრაფი განვითარება. გადამრჩენი გზისკენ ისევე ზვიად გამსახურდიამ მიგვიტოვა: „საქართველოს იხსნის მისი ეროვნული მოძრაობა“ - ნერდა იგი თავის ერთ-ერთ მიმართებაში 1993 წლის იანვარში. ასეთ ძალად კი მას მრგვალი მაგიდა და მასში გაერთიანებული პოლიტიკური ორგანიზაციები მიაჩნდა.

შეგახსენებთ ციტატას ზვიად გამსახურდიას 1993 წლის 14 იანვრის მიმართვიდან ქართველი ერისადმი, სრულიად საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობისადმი: „საქართველო დგას დამოუკიდებლობის დაკარგვისა და სრული გენოციდის საფრთხის წინაშე. ამის გამო აუცილებლად მიმანია მრგვალი მაგიდის პოლიტიკური ორგანიზაციების აღორძინება და გააქტიურება თბილისში და მთელს საქართველოში. მრგვალი მაგიდა იყო და არის სიმბოლო ჩვენი მოძრაობის უძლეველობისა, ერთიანობისა. მრგვალი მაგიდაში უნდა გაერთიანდეს კვლავ ყველა ქვეყნის ეროვნული ძალა, როგორც პარტიები, ორგანიზაციები და მოძრაობები, ასევე პიროვნებები“ (გაზ. „აღდგომა“, №2(30), 26 იანვარი, 1993წ.).

ზვიად გამსახურდიას მკვლელობის შემდეგ დე ფაქტო ხელისუფლება შეეცადა ენ. არჩვენებში მონაწილეობით სასურველ თარგზე მოერგო მრგვალი მაგიდა, რაც მისი საბოლოო დისკრედიტაციისა და განადგურების ტოლფასი იქნებოდა. ასეც მოხდებოდა, რომ არა ქალბატონი მანანა არჩვაძე-გამსახურდია, რომლის თბილისში დაბრუნებამ, ეროვნული მოძრაობის სათავეში ჩადგომამ განაპირობა არამარტო მრგვალი მაგიდის ჩვეულ მუშაო კალაპოტში ჩადგომა, არამედ უზენაესი საბჭოს დევნილობიდან გამოსვლა და მისი ინტენსიური მუშაობის განახლება თბილისში.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონიერი უზენაესი საბჭოსა თბილისში მუშაობის განახლებითა და შესაბამისად დევნილობიდან გამოსვლით მრგვალი მაგიდის გარეთ ეროვნულ ძალთა გაერთიანების მცდელობა, სხვა სიტყვებით რომ არ ვისმართო, უბრალოდ არასწორია, რადგან ასეთი ნაბიჯი წინააღმდეგობაში მოდის ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკურ კურსთან...

და ზვიად გამსახურდიას გზა - დაიწყო ახალი ეტაპი - კანონიერი ხელისუფლების დამხობის დღიდან საქართველოში ფაქტურად დაფიქსირდა ორხელისუფლებიანობა - დე ფაქტო, ქვეყნის დამხარვეზული უკანონო ხელისუფლება და დე იურე, ქვეყნის მმართველი კანონიერი ხელისუფლება.

კანონიერების გათვლევამ და იგნორირებამ ქვეყანა რა დონემდე მიიყვანა, ყველა კარგად ვხედავთ, თუ გვსურს ძირშივე აღმოვიფხვრას 1991-93 წლების სახელმწიფო გადატრიალების ანალოგიური ქვეყნის დამატკევეარი მოვლენების განმეორების პერსპექტივა და საშიშროება ენ. ბანანის ქვეყნად გადაქცევისა, ყველამ უნდა გამოვიყენოთ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს არსებობის ფაქტორი, მისი სამართლებრივი შესაძლებლობები. დიას, ყველამ, რადგან საქართველოს ოცნებულობის კანონიერი უზენაესი საბჭო მთელ ქვეყანას, მთელ საქართველოს ეკუთ-

ვნის და სწორედ მასშია ქვეყნის გადარჩენის გასაღები.

კონკრეტულად, რაც შეეხება დღეს ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკური კურსის სრულ მიმდევრობას:

სრულიად დაბეჯითებით შეიძლება ითქვას, რომ ზვიად გამსახურდიას გზის გამგრძელებელ პოლიტიკურ პარტიებად და ორგანიზაციებად არ შეიძლება ჩაითვალოს:

1. ვინც არ სცნობს მოქმედ საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს, საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას, საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალი მაგიდას.

2. ვინც ექვემდებარება აყენებს მრგვალი მაგიდისა და უზენაესი საბჭოს არსებობისა თუ მოღვაწეობის მართებულობასა და პრესპექტიულობას.

3. ვინც ფარულად თუ აშკარად თანამშრომლობს უკანონო ფაქტობრივ ხელისუფლებასთან.

4. ვინც უკანასკნელი 10 წლის მანძილზე „ბუნებრივად“ ჩამოშორდნენ კანონიერი ხელისუფლებას, ცხოვრების მიზნად აირჩიეს მდეროვეობა და ცინიზმი.

5. ვინც საკუთარი სურვილით გავიდა მრგვალი მაგიდის წვერი პოლიტიკური ორგანიზაციიდან, ნებაყოფლობით შევიდა მრგვალი მაგიდის გარეთ არსებულ პარტიაში, ან შექმნა ახალი პარტია საკუთარი მიზნებისათვის.

6. ვისაც კანონიერი ხელისუფლების სამართალმემკვიდრეობის საფუძველების შერყვევის მიზნით ქ. გროზნოში ზვიად გამსახურდიასთან შეგნებულად ჩაბჭონდათ არასწორი ინფორმაციები და ცდილობდნენ დაერწმუნებინათ პრეზიდენტი მრგვალი მაგიდისა და მისი შემადგენელი პოლიტიკური პარტიებისა და ორგანიზაციების მუშაობის განახლების შეუძლებლობაში.

7. ვინც, პრეზიდენტის მრავალგზის მონოდების მიუხედავად, ხუნტის მიერ დანიშნულ ადგილობრივ თუ საპარლამენტო არჩვენებში მონაწილეობდა. ბ-ნი ზვიად გამსახურდია ნერდა: „უკანონო არჩვენებზე მისვლა და თუნდაც უარყოფითი ხმების მიცემა, იქნება უკანონო ხელისუფლების მხარდაჭერა და ლეგიტიმაცია“ (20.04.92).

8. ვისაც ქვეყანაში ხელისუფლების შეცვლა შესაძლებლად მიანიჭდა მრგვალი მაგიდისათვის მიუღებელი, არამშვიდობიანი გზებითა და მეთოდებით.

გარდა ზემოთ ჩამოთვლილისა, ჩვენ ვაღიარებთ ვართ განვაცხადოთ, რომ მრგვალი მაგიდის გარეთ ეროვნულ ძალთა გაერთიანების მცდელობა, სხვა სიტყვებით რომ არ ვისმართო, უბრალოდ არასწორია, რადგან ასეთი ნაბიჯი წინააღმდეგობაში მოდის ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკურ კურსთან, რადგან მას მიაჩნდა, რომ მრგვალი მაგიდას შეუძლია იტვირთოს ეროვნულ ძალთა გაერთიანების ფუნქცია და „ვერც ერთი სხვა ორგანიზაცია ვერ შეცვლის „მრგვალი მაგიდას“ (1993 წლის 19 იანვრის ვიდეომართვა ქართველი ერისადმი - ვიხსნათ საქართველო!

ზვიად გამსახურდიამ უზარმაზარი მემკვიდრეობა დაგვიტოვა, უპირველეს ყოვლისა კი მან ისე ნათლად გვიჩვენა საქართველოს მომავლის გზა, რომ საქართველოს პირველ პრეზიდენტს არ შეიძლება სხვადასხვა მიმართულების მიმდევრები ჰყავდეს.

მრგვალი მაგიდის გარეთ ეროვნულ ძალთა გაერთიანების მცდელობა, სხვა სიტყვებით რომ არ ვისმართო, უბრალოდ არასწორია, რადგან ასეთი ნაბიჯი წინააღმდეგობაში მოდის ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკურ კურსთან...

ლელა შესაძლებლად მიანიჭდა მრგვალი მაგიდისათვის მიუღებელი, არამშვიდობიანი გზებითა და მეთოდებით.

გაზეთი „ახალი პეოპა“ კმელო პეოპის კომუნისტური სინასტიკითა და მკაცრი განაჩენით

გაზეთი „ქუჯის“ რეაქცია

გთხოვთ გამოქვეყნდეთ ინტერვიუ, რომელიც ჩამომართავა ურნალისტმა მეგი ჯანელიძემ, მრავალი სატელევიზიო ჟარისა და შუამდგომლობის თხრობით.

მ. პრინციპ-გამახანური

საც უფროსებისაგან ვლენდობდი. სიკეთე, სიყვარული უფრო მეტად მაგალითობდა ვიდრე ყველას მიმართ, მეც ვცდილობდი კეთილი ადამიანებისათვის მეტად მისამართებინა; მიველტვოდი მათთან მსგავსებას, მსურდა თავადაც ევროპით იგივე რასაც მათგან ვლენდობდი.

თქვენ გაინტერესებთ, იცვლება თუ არა შინაგანი ბუნება მომდევნო წლებში. პირადად ჩემი დამოკიდებულება ამ საკითხისადმი ძალიან მარტივია: ადამიანი, რომელიც სხვადასხვა კუთხით შევიძლია განვიხილოთ, ბუნებით იგივე რჩება, ასაკი - ადამიანებთან და გარემოსთან ურთიერთობა, გამოცდილება, ცხოვრების პირობები აყალიბებს ადამიანს, მაგრამ მის ხასიათსა და ბუნებას არ ცვლის. მოხრდული ადამიანი იგივეს მატარებელია გარკვეული სახეცვლილებებით. ალბათ, გეცნობათ გამოთქმები: ეს როგორი ჭირვეულიც იყო ბავშვობაში, ისეთივე დარჩა" ან "ბავშვობიდან ევროსტური ბუნება ჰქონდა" და ა.შ.

- ყმაწვილქობაში ჩემი ქვეყნის უბედობა, მისი წარსული და აწმყო მუდამ მაფიქრებდა, მენატრებოდა დაკარგულის დაბრუნება. დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მოქალაქეების კეთილი

ნას განვიციდი. ყოველიურმა დაძაბულმა ცხოვრებამ და დაუხმასურებელმა შემოტევებმა გააძლიერა ჩვენ ერთობა, უსაზღვროდ შეგავყავარ ერთმანეთი, რაც

ლებში ყოფნის დროს განაგრძობდებოდა. რატომ არ საუბრობენ ამ თემაზე ისინი, ვისგანაც ცილისწამების ნიაღვარი მოდიოდა ჩვენი ოჯახის მიმართ? - ქალისთვის ბედნიერება - დე

„ჩემი ბედნიერება სამართაველს სბოლოო გამარჯვება“

შურით მშურდა... მაგრამ რა გზით შეიძლება საოცნებო მიზნის მიღწევა უძძიმესი კომუნისტური რეჟიმის პირობებში, რომელსაც ჩვენი წინაპრები შეეწირნენ? პოლიტიკაში ჩართვა იმ პირობებთან ერთად, რომელმაც საქართველოს ეს უდიდესი პრობლემა უტყვიველოდ გადაუწყვიტა, იმ პერიოდში ვერც წარმომედგინა, ვინაიდან იმ დროს ჩემთვის ეს მისწრაფებანი მხოლოდ თეორიული განსჯისა და მომავალი ცხოვრების სიღრმისეული ანალიზის დონეზე არსებობდნენ.

თან გაპყვა ზვიადს, ჩემში კი გრძელდება ყოველივე ისე, როგორც დაიწყო. - თქვენს ცხოვრებაში ტკივილიანი მოვონებები ჭარბობს (მე ასე ვფიქრობ ყოველ შემთხვევაში), მაგრამ არის ტკივილი, რომელსაც მთელი ცხოვრება მოუშუშებელი იარაღებით დაატარებ...

- ყველა ნორმალური ადამიანის ცხოვრება ტკივილიანია დღევანდელ საქართველოში. ყოველმხრივ ბედნიერი ხალხი ნაკლებად მეგულება. თუმცა გაანჩია, ვისთვის რა არის ბედნიერება. ზოგი მეუღლედაკარგული ჩვეულებრივად აგრძელებს ცხოვრებას, ყოველგვარი ტრადიციის დაცვის გარეშე (სხვა საკითხს რომ არ შევეხოთ), ზოგი მართლაც ბედნიერად გრძნობს თავს, ჩემთვის ეს კითხვაც კი ტკივილიანია, მასში გადმოცემული აზრის გარეშე. პირადად გრძნობებზე სახალხო არ ვსაუბრობ, საქმით ვამტკიცებ ზვიადისა და ჩემი ცხოვრების მიზანს.

- შეუცდომელი ადამიანი ბუნების შეცდომაო, უთქვამთ, მაგრამ არის შეცდომა, რომელიც დღემდე მწარედ განსოთ?

- შეცდომა არ არის დანაშაული, მით უფრო თუ თვითკრიტიკის უნარი გაქვს. უნებელი შეცდომისაგან არავინ არის დაზღვეული. ჩემი უდიდესი შეცდომაა, რომ ყოველთვის ვიდექი ჩრდილში და უზომოდ ვაკეთებდი ყველაფერს. ჩვენი საქმეები ბევრმა უსაქმურმა დაიბრალა; ვისაც ცხოვრებაში არაფერი უკეთებია, გარდა სუკის სამსახურისა, ამის მოწმე ვარ 1971 წლიდან. დღეს ზვიადისა და მეორების არყოფნით სარგებლობენ და ზღაპრების შეთხზვა დაიწყეს; ახალ ბიოგრაფიებს იქმნიან; რატომ აიწყვებთ, რომ ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის ცოცხალი მატანი ვარ... ასევე შეცდომად მიმაჩნია პრეზიდენტის ცოლის ჩრდილში ყოფნა (სუკის გავრცელებული ჭორები ჩემს შესახებ ის სიყალბეა, რომელიც საზოგადოების ჩემთან დაპირისპირებას ემსახურება), დღეს ნებისმიერი კაცი თუ არაკაცი რეკლამას უკეთებს მასმედიის საშუალებით თავის მეუღლეს, ოჯახს, ისე რომ სირცხვილის ელემენტარული გრძობა არ აწყვებთ. ამას უკომპლექსოა არ ჰქვია. მთელი ჩემი ცხოვრების უმეტესი ნაწილი ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობის ვემსახურები უნაგაროდ, ყოველგვარი ქვენა მიზნების გარეშე და ვახსენეთ, რა აუთოტაუი ატენეს აგნიდან კომპარტიის წევრებმა დამოუკიდებლობის აქტზე ჩემს ხელმოწერასთან დაკავშირებით, აბა ვისი ხელმოწერა უნდა ყოფილიყო, იმისი, ვინც მთელი ცხოვრების შეგნებულად ებრძოდა საქართველოს დამოუკიდებლობას და ეს საქმიოთაც დაამტკიცა?

პრეზიდენტის ინაუგურაციაზე რომელი სახელმწიფოს პრეზიდენტი დგას მართო? ჯერჯერობით ეს არსად მომხდარა საქართველოს გარდა. ეს ყოველივე ჩვენი მოკრძალებული ცხოვრების დასტური გახლდათ. გადაცემლით დღევანდელ ე.წ. ხელისუფლებას, როგორ განაწილეს ოჯახის წევრებზე თანამდებობები, უხუცესებიდან დაწყებული ახალგაზრდების ჩათვლით. რით დაიმსახურეს? კანონიერი ხელისუფლების ძალისმიერი გზით დამსხობით. ეს არ არის შეცდომა, ეს არის დანაშაული ერისა და სახელმწიფოს წინაშე, ეს გასლავთ კლანური მათვის კანონი, ხელისუფ-

დობა. ქალბატონს, რომელსაც ბედმა ყოველგვარი გამოცდა ჩაუტარა, ფიანდაზებით მოფენილ გზებზე არ ატარა, დედაშვილობაში თუ ხართ ბედნიერი?

- ჩემთვის ბედს გამოცდა არ ჩაუტარებია. კრიზისულურმა ბანდებმა და ტერორისტებმა მარგუნეს ეს ბედი რომელ ფიანდაზებზე მესაუბრებოთ გაძარცვული, იავარქმინილი, დანახშირებული და განადგურებული კოლხური კომისი" ფონზე, რომელიც 10 წლის წინ ვანდალურად დაარბიეს, რაზეც პასუხისმგებლობას არ გრძნობენ დანაშაულის ჩამდენნი.

რაც შეეხება დედაშვილობას, რატომ არ უნდა ვიყო ბედნიერი. განა მსგავსი ახალგაზრდა ბევრი ჰყავს საქართველოს?

- საერთოდ რა არის თქვენი ბედნიერება ქალბატონო მანანა?

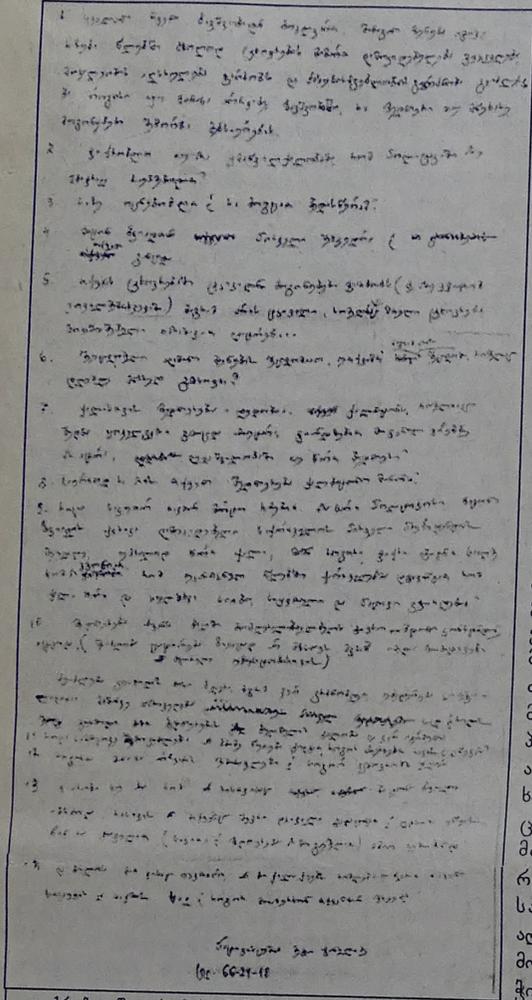
- ჩემი ბედნიერება საქართველოს საბოლოო გაპარჯვება, კანონიერების აღდგენა, საქართველოს ძირძველი ტერიტორიების დაბრუნება, ყველა იმ საკითხის მოგვარებაა, რომელიც სუნტამ შეუქმნა საქართველოს და მის მოსახლეობას.

- როცა საკუთარ თავთან მართლ რჩებით. არა ხართ პოლიტიკოსი, ბატონი ზვიადის ქერივი, დამოუკიდებელი საქართველოს პირველი პრეზიდენტის მეუღლე, უბრალოდ ხართ ქალი, მაშინ როგორი ფიქრი ავტანთ-ხოლმე. ხომ არ გვინათ, რომ უკანასკნელ წლებში ქართველებმა დაგივიწყათ, რომ ქალი ხართ და სულ სხვა სიბო, სიყვარული და პატყვი გჭირდება?

- რაც შეეხება ჩემს განმარტოებას ფიქრებთან, ამის დრო ნაკლებად მაქვს. ჩემი საქმე და ფიქრები საქართველოს უკავშირდება.

სანამ საქართველო და ქართველი ერი იარსებებს, არასოდეს გაუწუნდებათ ის სიბო, სიყვარული და პატყვისცემა, რომელიც ზვიად გამსახურდიას ოჯახის მიმართ აქეთ. ჩვენმა მტერმა ყველანაირი გამოცდა ჩაუტარა მათ, მაგრამ მათი სული ყოველგვარ მატყრიაზე მაღლა აღმოჩნდა, მიუხედავად ყოველგვარი შევიწროებისა, დევნისა და გაჭირვებისა, ვერ შესძლეს მათი დამორჩილება. ნუთუ დღევანდელი დღე ამის დასტური არაა?

- ბედნიერება ჩვენს ბაღში მომღერალ ბულბულს ვაგისო - ბატონი კონსტანტინე იტყოდა (შეიძლება ციტირება ზუსტად არ მახსოვს, მაგრამ იმედია, მომიტყევეთ მცირედი უზუსტობისათვის, შეიძლება ვესმოდეს მისი მღერა,

ფიქრობთ, შეიძლება ამ შემცირებულ ქსეროსლშიც კი ჩანს ურნალისტის მალალი პასუხისმგებლობა და მუშაობის სტილი.

- ყველანი ჩვენი ბავშვობიდან მოვიდვართ, შინაგანი ბუნება იგივე რჩება, წლებში მხოლოდ ცხოვრების მიმართ დამოკიდებულება გვეცვლება, მოვალეობის ასრულება ჭარბობს და პასუხისმგებლობის გრძობა გვიძლიერდება. როგორი იყო მანანა არჩევი ბავშვობაში, რა ბედნიერი თუ მწუხარე მოკონებები შემორჩა მესხიერებას.

- ყველანი ბავშვობიდან მოვიდვართ. დიას, ასეთია ბუნების კანონი. ბავშვობა მრავლისმომცველია, ბევრი ამოუცნობი საიდუმლოს მატარებელი, რომელშიც ყოველთვის რჩება რაღაც აუხსნელი. ის, რაც აზროვნებას შემორჩება, ბავშვობის წლების ცნობიერი შეფასება. სიყმაწვილის გახსენება კი ჩვეულებრივი მოვლენაა. ყველა ბავშვი გარკვეული ინდივიდია, განსაკუთრებული ხასიათითა და თვისებებით, იგი ფიზიკურად ვითარდება, გონებრივად ყალიბდება, მაგრამ სხვათაგან განსაკუთრებული თვისებებით გამოირჩევა... ორი ადამიანი არასოდესაა სრულიად მსგავსი, ასევე ერთმანეთისაგან განსხვავდებიან ბავშვებიც.

ბავშვობის ასაკის აღქმა და შეფასება ძალიან ადრე დაიწყო. ჩემი ბავშვობის ხასიათი დიდად განსაზღვრა ოჯახმა, ტრადიციებმა, გარემოცვამ, უფროსების ჩემდამი დამოკიდებულებამ. ბავშვობა უზრუნველი და ბედნიერი მქონდა; მესამე ქალიშვილი ვახლდით. ოჯახში, როგორც ყველაზე პატარას, განსაკუთრებული სიყვარულით მეპყრობოდნენ, მანერირებდნენ, რამაც ჩემი პიროვნების ჩამოყალიბებაზე დადებითი გავლენა მოახდინა. ბოროტად არ გამოიყენებია ის სიკეთე, რომელი-

ქონდა" და ა.შ. ძირითადი მარცვალი, რომელიც საწყისია ადამიანის ხასიათსა და ცნობიერებისა, ჩანასახში რომ ისპობოდეს ან რადიკალურად იცვლებოდეს, მაშინ ყველა უარყოფდა ჩვენს გენეტიკურ საწყისს, ეს კი ეწინააღმდეგება გენეტიკას, ფსიქოლოგიას, მემკვიდრეობითობას.

ასაკი თავისთავად პასუხისმგებლობისა და მოვალეობის გრძობას გვიძლიერებს. რაც ფიზიოლოგიური მომენტია ყველა ადამიანის ჩამოყალიბებაში, ასე რომ არა, ყველა განვითარების ერთ საფეხურზე შეჩერდებოდა. აქ მნიშვნელოვანია სწორედ ის ფაქტორები, რომელსაც მოზარდს ოჯახი და ჯანსაღი გარემო აძლევს. აქედან იწყება პიროვნების ჩამოყალიბება და სრულყოფა. პირადად მე, ბავშვობიდან უდიდესი პასუხისმგებლობის გრძობა მქონდა ყველასა და ყველაფერს მიმართ. მიმაჩნდა, რომ უპასუხისმგებლო ადამიანი უპირველესად ზიანს აყენებდა საკუთარ თავს, მშობლებს, ახლობლებს, ეს კი ჩემს მიმართ მათ დამოკიდებულებაც იმოქმედებდა.

ბავშვობიდან ბედნიერი მოგონებები შემომჩა. ეს არ გასლავთ ცხოვრებისადმი მატყრიალისტური დამოკიდებულება. ჯანსაღი ადამიანის ჩამოყალიბების საწყისია ბავშვობა იმ სულიერი ღირებულებებით, რომელსაც ყოველდღიურად იძენს იგი ზრდის პროცესში. მე მაღლობელი ვარ ჩემი ოჯახისა, რომელმაც უდიდეს სულიერ ფასეულობებს მაზარა და ამით ჩემს ჩამოყალიბებას შეუწყო ხელი.

- ფიქრობდით თუ არა ყმაწვილქობაში, რომ პოლიტიკაში ასე მხაფრად ჩაებებოდით?

- ბატონ ზვიადთან პირველი შეხვედრა და თქვენი ვანცდა.

- ზვიადი გავიცანი 1971 წელს, ბედისწერამ მოულოდნელად შეგვავხვედრა ერთმანეთს. ჩემი სათაყვანებელი დედამთილი მირანდა ფალავანდიშვილი-გამსახურდია ერთი წლის გარდაცვლილი იყო. საუბედუროდ, დედასაც იგივე დაავადება დაუდგინდა მოგვიანებით. ახლობლების გადმოცემით ზვიადი და თამრიკო იმავე პრეპარატს უკეთებდნენ დედას, რომელიც ჩვენ გვირჩიეს. შეთანხმებისამებრ, მე ჩემს ნათესავთან ერთად მიგაკითხე "კოლხურ კომს". ჭიშკარი ზვიადმა გავცილო. ეს იყო ჩვენი პირველი შეხვედრა, რომელიც ოთხი წლის შემდეგ ქორწინებით დასრულდა. რაც შეეხება ვანცდას, იმ პერიოდში მე ავადყოფი დედის სიცოცხლის განსაგრძობისთვის ვცდილობდი, ზვიადს კი შეხვედრისთანავე გადაუწყვეტია, რომ მისი მეუღლე უნდა გაემხდარიყავი (როგორც შემდგომ გამიხსილა, ძალიან ვგავდი მის სათაყვანებელ დედას). ჩვენი ურთიერთობა ლევენდას ჰგავდა, ოჯახიც ისეთი შეეყმენით, როგორც ვეპარებოდა - უდიდესი სიყვარული, ერთმანეთისადმი პატყვისცემა, ერთგულება და თავგანწირვა, რაც ჩვენს საქმესა და ოჯახურ ტრადიციებს შეეფერებოდა. სამწუხაროდ, ბოროტმა ძალებმა მოსვენება დაკარგეს, ყველანიარც ცდილობდნენ დავემორჩინეთ ერთმანეთს ფიზიკური განადგურებით, ვერ აიტანეს ერთგული ადამიანი, რომელიც ზვიადისა და მეორების იატაკქვეშა საქმიანობის საიდუმლოებას გარკვეულ დრომდე უზომოდ ატარებდა. ამის გამო სუკის აგენტების მხრიდან დიდ დე-

33. 3

მაგრამ ვერ ვრძნობდით, უბედურება კი ეკალივითაა, მაშინვე წამოგვედგა... სად და როდის გესმოდათ ბედნიერების მუღბუღის გაღება და ვერ იგრძნობთ.

-საბედნიეროდ, ინტუიცია არასდროს მალალოტობდა. წინასწარ ვგრძნობდი ბუღბუღის გაღობასაც და მოზუზუნე ტყვიის მოხლოებასაც.

- როცა სიმარტოვე შემოგვტანა, ან მძიმე წუთები ვიდგათ, როგორ ახერხებთ თავის დაღწევას?

- საქართველოს მტრებმა ცხოვრების აუტანელი პირობები შემოქმედეს. იმედოვნებდნენ, რომ ჩემთვის უძძძებს წუთებს თუ საათებს ვერ გადავიტანდი, მაგრამ ჩანადიერება არ გაუმართლათ. თუ ჭეშმარიტად გწამს უფლისა, იგი არასოდეს დატოვებს გაცივრების ფაშს.

- როგორია მანანა არჩვადის „შემოსავლები“ და როგორ ცხოვრობს დღეს?

- მანანა არჩვადის შემოსავლები კარგად იცის უშიშროებამ და კანცელარიაში ვცხოვრობ კეთილი ადამიანების დახმარებით. არ მაწუხებს არც საბნსორი, არც „დამფინანსებელი“, არც ქოცკლარაიცია მაქვს შესასვლელი, ჩემს რამსახურებში გამსახურდების უფლება ავი ქონება ბანდების მეშვეობით და შემსრულებლებს შორის გახაჩილდა.

- ფიქრობთ თუ არა, რომ რისთვისაც ბატონი ზვიადი იბრძოდა, რისთვის თქვენც ბევრი ტკივილი გადაიტანეთ და ღმერთმა უწყის, წინ რა მოგვლით (სიკეთე და ბედნიერება არ მოგვეშალოთ) ამო აღმოჩნდა?

- თქვენს კითხვას არ გავიზიარებ, უპირველესად იმის გამო, რომ სამშობლოს თავისუფლებისათვის ბრძოლა ხანგრძლივი და ტკივილიანია. რისთვისაც ვიბრძობდი, იმ საქმემ გაიმარჯვა: საქართველოში 1990 წლის 28 თქტომბერს მრავალპარტიული დემოკრატიული არჩევნებში გამარჯვდა საარჩევნო ბლოკმა „მრავალი მაგიდა“ - თავისუფალი საქართველო“, რომლის სპიკერი გახლდათ ზვიად გამსახურდია. უსისხლოდ დამარცხდა კომუნისტური დიქტატურა საქართველოში, 1991 წლის 9 აპრილს, 1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე, აღდგა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობა. 1991 წლის 26 მაისს საქართველოში ჩატარდა საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის საყოველთაო-სახალხო არჩევნები, სადაც ზვიად გამსახურდიამ ბრწყინვალე გამარჯვება მოიპოვა და საქართველოს რესპუბლიკის ისტორიაში პრეზიდენტი გახდა. 1991 წლის აგვისტოდან საქართველოს დამოუკიდებლობა სცნო მსოფლიოს 59-მა სახელმწიფომ, საქართველოს რესპუბლიკა, როგორც სუვერენული სახელმწიფო გაერთიანდა გაეროსა და ევროსაბჭოში, გახდა საერთაშორისო სამართლის სრულუფლებიანი სუბიექტი.

ინტერვიუში შეუძლებელია საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლების მიერ მიღებული პოლიტიკური, იურიდიული, სოციალური, სამართლებრივი, კულტურული და მთელი რიგი საკითხების სრულად ჩამოთვლა. თუ თქვენი აზრით ეს მონაპოვარი ამო აღმოჩნდა, მაშინ ძალიანძიერი გზით კანონიერი ხელისუფლების აღმშენებელი შედეგები ყოფილა.

- და ბოლოს, მათ, ვისაც უყვარხართ, ან მოქალაქეებს, რომლებსაც სჯერათ თქვენი სიტყვის და საქმის, სად და როგორ მოახერხონ თქვენთან შეხვედრა?

- ვისაც უყვარხართ, ვისაც სჯერა ჩემი სიტყვისა და საქმის, შეუძლია ჩემთან შეხვედრა მერაბ კოსტავას სახლ-მუზეუმში და კოლხური კომპის ტერიტორიაზე.

(დასაწყისი ნინა ნოქარი)

- მინდა გეითხობ, 24 ივნისის პროლოკაციულ მოვლენებზე, რომელსაც რამდენიმე განზრახვა ჰქონდა, მათ შორის ხაფანგში მიუმწყვდევიით კანონიერი ხელისუფლების მომხრეები. რას გვეტყვილით?

- ჩვენ იმ დღეს, სახლიდან საერთოდ არ გასულვართ. აქვე მალაზიაში გავუდი მხოლოდ. ღამის 11 საათზე მოცვიდნენ შეარაღებული პირები. არადა, მე იმ დღეს, კიდევ ვამბობ, არსად არ ვაგსულვართ. ტელევიზორი რომ ჩაერთე უკვე სარიშვილი და კვარაცხელია გამოდიოდნენ და მოსახლობას მოუწოდებდნენ, ევადეთ, გართე არ გამოხვიდეთო. როცა ღამე მოვიციცივდნენ, მხეცივიით იქცვიოდნენ, კარები შემოამტვირის. როცა კვითხე, რა ხდებდა-მეთქი, მითხრეს: - არ გაინძრეთ, თორემ გაგაგინებთ, რაც გვიდაო. გადმოანგრის მთელი სახლი. რასაკვირველია, ვერაფერს ნახავდნენ. ვიღაცამ, გვარად ზარანდიამ, ვითომ ბავშვების ტანსაცმელში აღმოაჩინა ლიმიონკა. ეს ხომ აბსურდი იყო. ვითხარი კიდევ - ორი საათი იმიტომ დაანგრეთ სახლი, რომ ადგილი მოგენახათ, სად ჩაკედოთ ლიმიონკა-მეთქი?! ან ბავშვების ტანსაცმელში, რომელი ნორმალური შენახავდა ასაფეთქებელს. მერე მე და ჩემს მეუღლეს წავივცივადეს, რომ ნახვარი საათით უნდა წამოგვეყვითო. ასე მოტყუებით წავივცივანეს, ვითხარი კიდევ: ახლა ღამის პირველი საათია-მეთქი, ამ დროისათვის მათ კომენდატის საათი ჰქონდათ გადმოცხადებული. მითხრეს, ჩვენც მოვიყვანითო. ჩემს რძალს ვუთხარი, ჭიშკარი არ ჩაკეტო, მალევე დაგბრუნდები-მეთქი. რას ვიფიქრებდი, რაც მერე მოხდებოდა. მიგვიყვანეს პოლიციის სამმართველოში - დილოში. ავიყვანეს მეექვსე სართულზე. ცოტა ხანში ჩემი მეუღლე გაიყვანეს, თურმე იქვე საპატრიონში წაუყვანიათ. ორი საათის შემდეგ მითხრეს, წამობრძანდითო. მე მეგონა სახლში მოვდიოდი. ლიფტით რომ ჩამიყვანეს, პირდაპირ დაეადექოთ გამოსასვლელის კარს, გამოიხეცადეს - იქით ნუ მიდიხარ, აქეთ მარცხნივ მობრძანდითო. ვაინახე ქვემოთ ჩასასვლელი კიბეები და გისოსიანი კარი, მაგრამ ხნა არ ამომიღია, ისე ჩამიყვანეს, ჩამომართვეს ხელჩანთა. შეაგეს ოქმი. მე ვიკითხე: ჩემი მეუღლე სად არის-მეთქი? მითხრეს, აქვე ახლოს არისო. შემდეგ შემიყვანეს მესამე საკანში. კარი რომ გავადე, რას ვხედავ: საკანში ზის 13 დაპატრიონებული ქალი - მეთოთხმეტე მე ვიყავი.

- ვინ იყვნენ დაპატრიონებულები?

- ტელევიზიის უფროსისტი.

- გვარები თუ იყვნენ?

- ირაკლი, გვარები მიწერია და შენახული მაქვს, მაგრამ არ ვიციდი თუ დაგჭირდებოდათ. დაეძებნი და შეგატყობინებთ, ისე კი მასსოვს, თამრიკო გამილაღიღივდი, ფისო ქათამაძე, მაიოკაშვილი, ეკა ხერხეულიძე, ხატია ლუღუშაური, ცოტნე ბაკურიას დედაც იყო. იმდენი ვიყავით, რომ ვერ ვეტყვიდი საკანში, ცოტნეს დედა კარში იჯდა. როცა დაინახეს, მითხრეს: - უი, ლილა დედა, თქვენც აქ ხართ?! ჩვენ ტელევიზიაში ავიყვანესო. ქალბატონ ლიასთან (ცოტნეს დედა) რომ მისულან დასაპატრიონებლად, ამ დროს სამი მუშობელი ქალი ყოფილა მასთან, ტელევიზორის საყურებლად, ორი მგერული ყოფილა და ერთი სომეხი. იმ ბანდებებს, სომეხი მაშინვე გაუშვიათ და ის ორი ქალიც წამოუყვანიათ საპატრიონში და ჩვენთან ერთად იყვნენ საკანში. ისე მინდა, აღვნიშნო, რომ ჩვენთან ჩხრეკის დროს სახლში, ვითომ მოწმედ სომეხი მოიყვანეს.

- ეს ვასაკვირი არც არის. 1992 წლის შემდეგ ასეთი ფაქტები ხშირად ხდება. ქ-ნი ლილა, რა სიტუაცია იყო საკანში?

- ისეთი სიციფროვე იყო, მონაცვლეობით ვიჯექით. ის ღამე საშინელება იყო. გვერდითი ოთახიდან გვესმოდა საშინელი ღრიალი და ყვირილი. მოჰყავდათ ზვიადის მომხრეები, კაცები და ახალგაზრდა ბიჭები, ჰყავდათ გვერდით ოთახში, საიდანაც არაადამიანური ხმები

ლილა დოკვაძე: ჩამს რძალთან ყოველდღე ორი კაცი მიდიოდა. ისინი ემუქრებოდნენ დაპატრიონებით, ბავშვებს კი უპატრონო ბავშვთა სახლში ჩაპატრიონებდნენ

გვესმოდა ცეცხლი და წამების. მთელი ღამე შეუსვენებლოდ ისმოდა კაცების განწირული ხმები. ამას ისინი დამუშავებდას ეძახდნენ. როგორც იქნა, გათენდა. მეორე დღეს შემოვიდნენ სამოქალაქო ფორმებში გადაცმულები და გვითხრეს: სამსამი ქალი გავმონვალთ სამედიცინო შემოწმებაზე. ის ოთახი საშინელი შესახედი იყო, ყველგან სისხლის გუბეები იდგა, დასაჯდომი სკამიც სისხლიანი იყო, კედლები მოწუწული. ეს სწორედ იმ დღეს მოხდა, წამების ხმები რომ გვესმოდა. ჩვენც იმეტომ შემოვიყვანეს აქ, რომ დაეინახებინათ ჩვენთვის, რისი გამკეთებლები იყვნენ.

- ქ-ნი ლილა, ძირითადად კაცებს სცემდნენ და ქალებს თუ შეეხებოდნენ?

- იცით, იმ ოთახიდან კაცების ღმუილი ისმოდა, როგორც დაჭრილი ლომები ისე ყვიროდნენ, იმდენად მაგრად სცემდნენ. შემდეგ ქალებიც სცემეს. მათ მოყვანილი ჰყავდათ ვითომ ექიმი. როცა შეგვიმოწმეს ხელები, ვიყავით თუ არა ნარკომანიები, ძალზედ შეურაცხყოფილი დავიჩინეთ. ამას ესწრებოდა მაშინდელი ტელევიზიის მუშაკი ზაურ კვიციანი, მისი შვილი, მგონი, დღესაც ტელევიზიაში მუშაობს. მითხრა - ქალბატონო ლილა, თქვენც აქ ბრძანდებით?! ოპერატორიც ვიყანი, მივმართე - არა გრცხვენიათ თქვენ, არ მიცნობთ ვინ ვარ ან ჩემს შვილს არ იცნობთ-მეთქი. რისი ღირსეულობა იყვნენ ის ვუთხარი. ასე შეურაცხყოფილი გამოვიყვანეს ისე საკანში. იმავე დღეს, საღამოს 6 საათზე, გავიღეს კარი, შემოვიცივდნენ იარაღით და გამოგვიყარეს აქარებით. იმ შენობას კიდევ სხვა კარი ჰქონდა, იქიდან გავიყვანეს და შევყარეს ავტობუსში. ამ თოთხმეტ ქალს ოცდაათი ავტობუსიანი ახალგაზრდა მოგვყვა. სად მივდივართ, არ ვიცი.

საშინლად გვაგინებენ და კონდასებს გვიღერებენ. ეზოში ერთმა ქალბატონმა ჰკითხა, სად მივყავიდი. ცინიკურად გვითხრეს: მეტყუებო ბანკეტზე მივდივართ, ზვიადი ჩამოვიდაო და თან საშინელ ბინძურ სიტყვებს გვეუბნებოდნენ. მიგვიყვანეს თვედროე მგვდლის ქუჩაზე, სუკის განყოფილებაში. სირცხვილი მათ, როცა გადმოვიყვანეს ავტობუსიდან, ორივე მხრიდან კორდორი გავიკეთეს ავტობუსთან და ისე გავატარეს. ჩავიყვანეს საღაც, საშინელ საკანში, ბერის დროს ამწებულ საწამებელ ჯურღმულში. ორ საკანზე 14 ქალი გავგანაწილეს შეიდ-შეიდად. ამ საკანში, ალბათ, წლობით არავინ მჯდარა, საშინელი სიბინძურე დაგვხვდა. ლიამ, ცოტნეს დედა, იყვირა - მე აქ ვერ შევლო, მაგრამ ავტობუსის კონდასით შემოვადეს. მთელი ღამე საშინლად გავათენეთ. საკანს დაჯვარა არც ექნებოდა, რადგან საკანში მიწის ქვეშ იყო განთავსებული. კარგა ღრმად ვიყავით მიწის ქვეშ. ბერის დროს აქ ხალხს აწამებდნენ. დღის მეორე ნახევარში ამოვიყვანეს საკანიდან. ვიფიქრე, რომ ალბათ, გარკვეულს, რომ უდანაშაულო ვარ და მიშვებენ-მეთქი. გართე მანქანა დამახვედრეს. ვუთხარი არ მინდა, აქვე ვცხოვრობ და ფეხით წავალ სახლში. - არა დაბრძანდითო. - ისეთი ტონით მითხრა, რომ მიხვდებოდა, ჯერ არსად მივებდნენ. იმათ, ვინც საკანში დარჩა, ეგონათ, რომ გამათავისუფ-

- ქ-ნი ლილა, მე მგონი, ისინი უფრო პატრიონებით მოგვეტყვენ, ვიდრე „სამართალდამცავები“...

- დიას. მე ვთხოვე, იქნებ ჩემი ტელეფონი დაწერილი და გადასცეთ თქვენთან, რომ გავაგებოთ სად ვიმყოფები ჩემი მეუღლე და დაპატრიონებულია, სახლში რძალი და პატარა ბავშვები არიან მხოლოდ. მეექვსე დღეს უკვე გამოშვებული

ლეს. თეთრი ჟიგული იყო, სადაც ჩამსვეს, გვერდზე ბიჭი მომიჯდა, ვინც წინ ზის, სარკეს ასწორებს და მუხუზება - ქ-ნი ლილა, თქვენ არ იყავით 24-ში რადიოთი რომ გამომხვედით და ხალხს მიულოცით პრეზიდენტის დაბრუნებაზე? მე ვეუბნები, სამწუხაროდ, მე არ ვყოფილვარ და როდესაც რადიო ჩაერთე, უკვე სარიშვილი და კვარაცხელია გამოდიოდა. - მართლა? - ცინიკურად მითხრა. - თქვენ ისეთი დიქცია გაქვთ, რომ თქვენს ხმას ჰგავდა. მე კიდევ ვეუბნები - სამწუხაროდ, მე არ ვყოფილვარ და იქნებ მომამხინო ჩემი გამოსვლა-მეთქი. ამა-

სობაში მანქანა გაჩერდა ქსნის პოლიციის მესამე ქვეგანყოფილებაში. მე ვიკითხე, ციხეში მომიყვანეთ? კვლავ მიპასუხეს დამცინივად - რას ამბობთ, ქალბატონო ლილა, თქვენისთანა ქალს რა უნდა ციხეში. შემდეგ ის გადავიდა და ჩემს გვერდით მჯდომს უთხრა: შენ აქ იჯექით.

- თითქოს სადმე გაიქცვილი...

- დიას. ისეთი დამამცირებელი იყო ყველაფერი... 10 წუთის შემდეგ შემიყვანეს განყოფილებაში, ჩანთაზე მითხრეს - მე წამოვიღებო... ხელმარჯვნივ სამორიგოში შევედი. ჩანთა მორიგეს დაუტოვეს და ისე წამებში გაქრა, ვერც კი დავინახე სად წაიდა. როგორც ეტყობა, იქ მხოლოდ ორი გისოსიანი საკანი იყო. ერთში, მგონი, ხუთი კაცი იჯდა, მეორე თავისუფალი იყო და იქ შემიყვანეს. გავიდა ცოტა ხანი და მორიგე შემომიტანა ქალბატონი დაბეჭდილი ჩემი ბინის მისამართი, დაბადების წელი, მოკლედ ყველაფერი, რაც საჭირო იყო მათთვის. დამაპატრიონეს და უცებ წაიკითხე გრაფა თუ რაზე ვიყავი დაკავებული, იქ კი წყნარ: ექვსმეტრიანი ქურდობაზე. გადავიჩინე, მე ამას ხელს არ მოვაწერე-მეთქი, ნუ მოაწერთო - მითხრა. ძალა არ დაუტანებიათ და გავიდა. საღამოს 6 საათზე „მაცნეში“ (მე ვერ ვხედავდი ტელევიზორს, მაგრამ ხმა მესმოდა სამორიგოდან) აჩვენეს კრიმინალური ქრონიკა და გამოაცხადეს - დააკავეს ირაკლი დოკვაძის დედა, რომელიც აბსოლუტურად იზიარებს შვილის აზრებს და აქტიური ზვიადისტია. მე პოლიციის მორიგეს ვეუბნები: აი, გესმით, რაზე დამაკავეს, ხომ გაიგეთ? დიასო - მიპასუხა მორიგემ. გვერდითი საკანიდან, რომელშიც არ ვიციდი, ვინ იჯდა, მამაკაცის ხმა მომესმა: - ჩემო დაო, რაზე ხართ აქ? მე ხმადალა განვიცხადე - ზვიადისტი ვარ-მეთქი. ამაზე მომესმა გინება, თქვენისთანა ქალს რა უნდა აქ. მე ნუგზარი მქვია, ხელი გამოყავით გისოსებში - მუხუზება. გავყავი ხელი და პარკით გადმოვცა ყველი, კიტრი, პომიდორი. ეს კაცი და საერთოდ გვერდით საკანში მხსდომი პოლიტიკურზე არ იყვნენ დაჭერილი, იქაური პატრიონები იყვნენ.

- ქ-ნი ლილა, მე მგონი, ისინი უფრო პატრიონებით მოგვეტყვენ, ვიდრე „სამართალდამცავები“...

- დიას. მე ვთხოვე, იქნებ ჩემი ტელეფონი დაწერილი და გადასცეთ თქვენთან, რომ გავაგებოთ სად ვიმყოფები ჩემი მეუღლე და დაპატრიონებულია, სახლში რძალი და პატარა ბავშვები არიან მხოლოდ. მეექვსე დღეს უკვე გამოშვებული

ლეს. თეთრი ჟიგული იყო, სადაც ჩამსვეს, გვერდზე ბიჭი მომიჯდა, ვინც წინ ზის, სარკეს ასწორებს და მუხუზება - ქ-ნი ლილა, თქვენ არ იყავით 24-ში რადიოთი რომ გამომხვედით და ხალხს მიულოცით პრეზიდენტის დაბრუნებაზე? მე ვეუბნები, სამწუხაროდ, მე არ ვყოფილვარ და როდესაც რადიო ჩაერთე, უკვე სარიშვილი და კვარაცხელია გამოდიოდა. - მართლა? - ცინიკურად მითხრა. - თქვენ ისეთი დიქცია გაქვთ, რომ თქვენს ხმას ჰგავდა. მე კიდევ ვეუბნები - სამწუხაროდ, მე არ ვყოფილვარ და იქნებ მომამხინო ჩემი გამოსვლა-მეთქი. ამა-

სობაში მანქანა გაჩერდა ქსნის პოლიციის მესამე ქვეგანყოფილებაში. მე ვიკითხე, ციხეში მომიყვანეთ? კვლავ მიპასუხეს დამცინივად - რას ამბობთ, ქალბატონო ლილა, თქვენისთანა ქალს რა უნდა ციხეში. შემდეგ ის გადავიდა და ჩემს გვერდით მჯდომს უთხრა: შენ აქ იჯექით.

- თითქოს სადმე გაიქცვილი...

- დიას. ისეთი დამამცირებელი იყო ყველაფერი... 10 წუთის შემდეგ შემიყვანეს განყოფილებაში, ჩანთაზე მითხრეს - მე წამოვიღებო... ხელმარჯვნივ სამორიგოში შევედი. ჩანთა მორიგეს დაუტოვეს და ისე წამებში გაქრა, ვერც კი დავინახე სად წაიდა. როგორც ეტყობა, იქ მხოლოდ ორი გისოსიანი საკანი იყო. ერთში, მგონი, ხუთი კაცი იჯდა, მეორე თავისუფალი იყო და იქ შემიყვანეს. გავიდა ცოტა ხანი და მორიგე შემომიტანა ქალბატონი დაბეჭდილი ჩემი ბინის მისამართი, დაბადების წელი, მოკლედ ყველაფერი, რაც საჭირო იყო მათთვის. დამაპატრიონეს და უცებ წაიკითხე გრაფა თუ რაზე ვიყავი დაკავებული, იქ კი წყნარ: ექვსმეტრიანი ქურდობაზე. გადავიჩინე, მე ამას ხელს არ მოვაწერე-მეთქი, ნუ მოაწერთო - მითხრა. ძალა არ დაუტანებიათ და გავიდა. საღამოს 6 საათზე „მაცნეში“ (მე ვერ ვხედავდი ტელევიზორს, მაგრამ ხმა მესმოდა სამორიგოდან) აჩვენეს კრიმინალური ქრონიკა და გამოაცხადეს - დააკავეს ირაკლი დოკვაძის დედა, რომელიც აბსოლუტურად იზიარებს შვილის აზრებს და აქტიური ზვიადისტია. მე პოლიციის მორიგეს ვეუბნები: აი, გესმით, რაზე დამაკავეს, ხომ გაიგეთ? დიასო - მიპასუხა მორიგემ. გვერდითი საკანიდან, რომელშიც არ ვიციდი, ვინ იჯდა, მამაკაცის ხმა მომესმა: - ჩემო დაო, რაზე ხართ აქ? მე ხმადალა განვიცხადე - ზვიადისტი ვარ-მეთქი. ამაზე მომესმა გინება, თქვენისთანა ქალს რა უნდა აქ. მე ნუგზარი მქვია, ხელი გამოყავით გისოსებში - მუხუზება. გავყავი ხელი და პარკით გადმოვცა ყველი, კიტრი, პომიდორი. ეს კაცი და საერთოდ გვერდით საკანში მხსდომი პოლიტიკურზე არ იყვნენ დაჭერილი, იქაური პატრიონები იყვნენ.

- ქ-ნი ლილა, მე მგონი, ისინი უფრო პატრიონებით მოგვეტყვენ, ვიდრე „სამართალდამცავები“...

- დიას. მე ვთხოვე, იქნებ ჩემი ტელეფონი დაწერილი და გადასცეთ თქვენთან, რომ გავაგებოთ სად ვიმყოფები ჩემი მეუღლე და დაპატრიონებულია, სახლში რძალი და პატარა ბავშვები არიან მხოლოდ. მეექვსე დღეს უკვე გამოშვებული

ლეს. თეთრი ჟიგული იყო, სადაც ჩამსვეს, გვერდზე ბიჭი მომიჯდა, ვინც წინ ზის, სარკეს ასწორებს და მუხუზება - ქ-ნი ლილა, თქვენ არ იყავით 24-ში რადიოთი რომ გამომხვედით და ხალხს მიულოცით პრეზიდენტის დაბრუნებაზე? მე ვეუბნები, სამწუხაროდ, მე არ ვყოფილვარ და როდესაც რადიო ჩაერთე, უკვე სარიშვილი და კვარაცხელია გამოდიოდა. - მართლა? - ცინიკურად მითხრა. - თქვენ ისეთი დიქცია გაქვთ, რომ თქვენს ხმას ჰგავდა. მე კიდევ ვეუბნები - სამწუხაროდ, მე არ ვყოფილვარ და იქნებ მომამხინო ჩემი გამოსვლა-მეთქი. ამა-

სობაში მანქანა გაჩერდა ქსნის პოლიციის მესამე ქვეგანყოფილებაში. მე ვიკითხე, ციხეში მომიყვანეთ? კვლავ მიპასუხეს დამცინივად - რას ამბობთ, ქალბატონო ლილა, თქვენისთანა ქალს რა უნდა ციხეში. შემდეგ ის გადავიდა და ჩემს გვერდით მჯდომს უთხრა: შენ აქ იჯექით.

- თითქოს სადმე გაიქცვილი...

- დიას. ისეთი დამამცირებელი იყო ყველაფერი... 10 წუთის შემდეგ შემიყვანეს განყოფილებაში, ჩანთაზე მითხრეს - მე წამოვიღებო... ხელმარჯვნივ სამორიგოში შევედი. ჩანთა მორიგეს დაუტოვეს და ისე წამებში გაქრა, ვერც კი დავინახე სად წაიდა. როგორც ეტყობა, იქ მხოლოდ ორი გისოსიანი საკანი იყო. ერთში, მგონი, ხუთი კაცი იჯდა, მეორე თავისუფალი იყო და იქ შემიყვანეს. გავიდა ცოტა ხანი და მორიგე შემომიტანა ქალბატონი დაბეჭდილი ჩემი ბინის მისამართი, დაბადების წელი, მოკლედ ყველაფერი, რაც საჭირო იყო მათთვის. დამაპატრიონეს და უცებ წაიკითხე გრაფა თუ რაზე ვიყავი დაკავებული, იქ კი წყნარ: ექვსმეტრიანი ქურდობაზე. გადავიჩინე, მე ამას ხელს არ მოვაწერე-მეთქი, ნუ მოაწერთო - მითხრა. ძალა არ დაუტანებიათ და გავიდა. საღამოს 6 საათზე „მაცნეში“ (მე ვერ ვხედავდი ტელევიზორს, მაგრამ ხმა მესმოდა სამორიგოდან) აჩვენეს კრიმინალური ქრონიკა და გამოაცხადეს - დააკავეს ირაკლი დოკვაძის დედა, რომელიც აბსოლუტურად იზიარებს შვილის აზრებს და აქტიური ზვიადისტია. მე პოლიციის მორიგეს ვეუბნები: აი, გესმით, რაზე დამაკავეს, ხომ გაიგეთ? დიასო - მიპასუხა მორიგემ. გვერდითი საკანიდან, რომელშიც არ ვიციდი, ვინ იჯდა, მამაკაცის ხმა მომესმა: - ჩემო დაო, რაზე ხართ აქ? მე ხმადალა განვიცხადე - ზვიადისტი ვარ-მეთქი. ამაზე მომესმა გინება, თქვენისთანა ქალს რა უნდა აქ. მე ნუგზარი მქვია, ხელი გამოყავით გისოსებში - მუხუზება. გავყავი ხელი და პარკით გადმოვცა ყველი, კიტრი, პომიდორი. ეს კაცი და საერთოდ გვერდით საკანში მხსდომი პოლიტიკურზე არ იყვნენ დაჭერილი, იქაური პატრიონები იყვნენ.

- ქ-ნი ლილა, მე მგონი, ისინი უფრო პატრიონებით მოგვეტყვენ, ვიდრე „სამართალდამცავები“...

- დიას. მე ვთხოვე, იქნებ ჩემი ტელეფონი დაწერილი და გადასცეთ თქვენთან, რომ გავაგებოთ სად ვიმყოფები ჩემი მეუღლე და დაპატრიონებულია, სახლში რძალი და პატარა ბავშვები არიან მხოლოდ. მეექვსე დღეს უკვე გამოშვებული

ლებმაც თავიდან დამაპატრიონეს. მათ ახალი ჭიქა მომიცეს, გადასაფარებელი გამომიტანეს და ცუდად მათ ვერ მოვიხსენიებ.

- რა თქმა უნდა, არიან ასეთი პოლიციელები, მე ეს მიტინგებზეც შემიმჩნევია.

- შემდეგ კვლავ ჩემს წასაყვანად მოვიდნენ, ვიფიქრე, ახლა კი ნამდვილად მიშვებენ სახლში-მეთქი. ვაიხვდებოდა კვლავ იმ საშინელ, სუკის შენობაში მიმიყვანეს. იქ კვლავ ის დაპატრიონებული 13 ქალი იყო. რომ დამინახეს, გავიყენენ - ჩვენ განთავისუფლებული გვევლინებო. მე ვთხოვე - სახლში კი არა, იმისთანა სახლი გავიცანი... უზნის ქურდები-მეთქი.

- ქ-ნი ლილა, ის დაპატრიონებული ქალები კვლავ უცვლელად იყვნენ?

- დიას, შემდეგ უკვე რამდენიმე დღეში გაათავისუფლეს უზენაესი საბჭოს დეპუტატის ნიკა კილასონის მეუღლე. შემდეგ მოიყვანეს საშინლად ნაცემი ორი ჩვენი მოხრე ქალბატონი და მესამე საკანში ჩასვეს მიწის ქვეშ როცა ვერტილაკის გამოართადნენ, მიწის ქვეშ სუნთქვა გვიჭირდა, ავტონდით ყვირილს, ჩართეთ, ვისჩიობით-თქო. იქვე იყო ერთი საკანი, გვითხრეს, რომ ეს ბერის დროს არის ამაყნებულები და ჯერ იქიდან ცოცხალი არავინ გამოსულა. მერე უკვე ციხის ეზოშიც ამოყავდით. ეზოში რომ ვიჯექით და საკანშიც, ვიცოდით, რომ გვითვალთვალებდნენ, ამბობდნენ ჩვენთვის ვაწყობდით მიტინგებს, ვმდეროდით შევლეს და წინწყაროს.

- ქ. ი. სულეიერად სამიტინგო განწყობილებაზე იყავით...

- ზედახედელები გიყვებოდნენ - ესენი ვინ არიან, ასე გაუტყველი რომ დარჩნენ.

- ქ-ნი ლილა, ამ ვურდობულებში რამდენი ხანი გაატარეთ?

- ზუსტად ერთი თვე. გენერალური პროკურორიდან ჩემი გათავისუფლების ბრძანება მოვიდა, მას ხელს რეზო ყიფიანი აწერდა. თურმე იმისთვის დამაპატრიონეს, რომ საკომუნდანტო წესები დამირღვევია. ჩემთან ერთად მყოფ ჟურნალისტ გოგონებს ათი დღე დაუმატეს. სწორედ იმ ქალბატონი ციხიდან რომ მაცილებდნენ, განვიცხადე - აწი მცოდნენება, კომუნდანტის საათი როცა დადგება, ქუჩაში უნდა გავიდე, თურმე ასე ყოფილა საჭირო, რადგან სახლში ყოფნა საკომუნდანტო წესების დარღვევად ჩამითვალეს-მეთქი. კიდევ რა განიტყვებდნენ ირაკლი?

- მაინტერესებს თქვენი ჩასვლა ქალაქ გროზნოში...

- დიდი წვლებით წავედი. უფრო სწორედ, გვიპარე. მატარებელი ჯერ ბაქოში ჩავდი, იქიდან სხვა მატარებელზე გადავეყვით. ირაკლის შესახებ არაფერი ვიციდი. სახლში ხომ ყოველდღე სუკი გვაკითხავდა. ჩემს რძალს ყოველდღე ორი კაცი ეჯდა ბინაში, ტელეფონთან არ უშვებდნენ.

როდესაც გროზნოში ჩავედი და სასტუმროში მივედი, 15 წუთი არ გასულა, შემ

ჩვენნი რწმენა

წმ. ნიკოლოზის მთავრობა

გვალაბა შორაული
ალსასრულისათვის

მთელი ცხოვრების მანძილზე მუდმივად და გულმოდგინედ უნდა ვეშაბდებოდეთ სიკვდილისათვის. ამისათვის კი საჭიროა: ერთის მხრივ, წინააღმდეგობა ჩამოცილება და მეორეს მხრივ, გარკვეული საშუალებების გამოყენება მშვიდი ალსასრულისათვის.

წინააღმდეგობანი, რომლებიც ხელს გვიშლიან მშვიდად სიკვდილში და რომლებიც უნდა ჩამოვიშოროთ, ძირითადად შემდეგია:

- ა) ცოდვილი ცხოვრება, მონანიებისა და გამოსწორების გადადება მომავლისათვის;
- ბ) სიკვდილის დავიწყება, სურვილი ხანგრძლივი სიცოცხლისა, კეთილმსახურებაში წარმატებული გარჯის გარეშე;
- გ) გადამეტებული შიში ავადმყოფობისა და სიკვდილისა;
- დ) ღვთის გულმონყალებისა და საკუთარი რამდენიმე კეთილი საქმის წინააღმდეგობა იმედი, ღვთის მართლმსაჯულების დავიწყება;
- ე) გადამეტებული ძრწოლა და შიში ღვთის მართლმსაჯულებისა და მომავალი ტანჯვის წინაშე.

მაგზობარი ივანეებით მოგვიწოდებს, მარად ვიფიხვით სულის ხსნისათვის - მონები, რომლებსაც მოულოდნელად მოუხში ბატონმა ანგარიშის ჩასაბარებლად. მონები, რომლებიც ელოდნენ თავიანთი ბატონის ქორწილიდან დაბრუნებას. ათი ქალწული სასიძოს მოლოდინში. ქურდის მოულოდნელი მოსვლა. (მათ. 25, 1-13; 19; ლუკ. 12, 36-40; 16, 2; მათ. 24, 42-51). ეს ივანეები გვასწავლიან: ყოველ დღე და ყოველ საათს მზად უნდა ვიყოთ უფალიან შესახვედრად, სიკვდილის მოსვლასთან ერთად, რისთვისაც საჭიროა: ა) ხშირად გამოვიყოთ საკუთარი სინდისი, არის თუ არა ის სუფთა და მშვიდი იმ ზომამდე, რომ არ გვეშინოდეს სიკვდილიან შეხვედრისა. ბ) არა საკმარისი მოვერიდოთ მხოლოდ მძიმე ცოდვებს. უნდა გავაცნობიროთ ჩვენი მცირე შეცდომებიც. მაგრამ ამით ჯერ კიდევ არ გამართლებდა ადამიანი ღვთის წინაშე. საჭიროა გავიწმინდოთ გულისგან უნდა ვთქვათ ალსარება და ვეზიაროთ იმ განწყობით, როგორც ადვასრულებდით ამ საიდუმლოს სიცოცხლის უკანასკნელ წუთს. ბ) ყოველდღე უნდა დავიწყებოთ იმ ფიქრით, რომ შეიძლება გავივლიდით უკვე იმ ქვეყნად, ამიტომ საწოლშიც უნდა ჩავწვეთ უფლის მიმართ ლოცვით. დ) მოკლედ რომ ვთქვათ, ის, რასაც ისურ-

ვები გავაკეთებინა სიკვდილის ჟამს, გააკეთე უფრო ადრე. ამიტომ ხშირად უნდა კითხოთ თავს: ამ დღეს, ან ამ ღამეს რომ მოვკვდე, როგორ წარვვადგები უფლის წინაშე? ამიტომ მოულოდნელი სიკვდილი, თუ მას წინ კეთილი ცხოვრება უბოლოდა, ჯერ კიდევ არ შეიძლება ჩაითვალოს ბოროტებად და უბედურებად.

გვალაბა
მოხლოებული
ბარლუპალობის
შესახებ

როდესაც უფალი ძალთა სწრაფი დაკარგვით ან მძიმე ავადმყოფობით გვამცნობს მოხლოებულ სიკვდილს, მაშინ განსაკუთრებული გულმოდგინეობითაა საჭირო მისთვის შემდეგი სახით მზადება:

1. ავადმყოფმა უნდა სთხოვოს ნათესავებსა და ექიმებს, გააფრთხილონ იგი სიკვდილის საშიშროების შესახებ მანამ, სანამ მოლანად არ გამოსცლია სულიერი ძალები და არ დაბნდნია გონება ტანჯვისაგან, რათა დროულად მოინანიოს ცოდვები, თქვას ალსარება, განიწმინდოს სინდისი, ეზიაროს, იცხოს ზეთი და დამშვიდებული სულით მოლანად მიეწოდოს ღვთის ნებას. არაერთხელ უნდა ეზიაროს და სთქვას ალსარება ხანგრძლივი ავადმყოფობის დროს.
2. დროულად უნდა მოავკაროს საშინაო საქმეები: შეადგინოს ანდერძი, შეურიგდეს ყველას: აბატონს მტრებსაც, პირადად ან, თუ ეს შეუძლებელია, ვინმეს პირით, გულთი შეუწოდოს მათ, ხოლო შემდეგ კი იფიქროს მხოლოდ იმაზე, თუ როგორ შეხვედნა სიკვდილს და როგორ წარვვადგები ღვთის სამსახურებში.
3. სიკვდილის წინ ეშმაკი განსაკუთრებული გაბოროტებით ესხმის თავს ადამიანს სხვადასხვა ცდუნებებით, ავდებს სასოწარკვეთილებას, ურყევს

გვალაბა
ალსასრულისათვის

რწმენას, იმედსა და ღვთის სიყვარულს; უშფოთებს სულს ძველი ცოდვების გახსენებით, რადგან ანდერძი, ან ამ დღეს, ან ამ ღამეს რომ მოვკვდე, როგორ წარვვადგები უფლის წინაშე? ამიტომ მოულოდნელი სიკვდილი, თუ მას წინ კეთილი ცხოვრება უბოლოდა, ჯერ კიდევ არ შეიძლება ჩაითვალოს ბოროტებად და უბედურებად.

გამოსამშვიდებელი საუბარი მოუწვევებთან: ნუ შეძრწუნდება გული თქვენს გვამდელ ღმერთს და მიწაზე მე მამისა ჩემის სახლში ბევრი სავანა. ასე რომ არ იყო, განა გეტყვით: მივედივარ, რათა ადვილი გაგიმზადოთ? და როცა წავალ და ადვილს გაგიმზადებთ, კვლავ მოვალ და ჩემთან წავიყვანთ, რათა სადაც მე ვიქნები, თქვენც იქვე იყოთ.

კარგი იქნება თუ ხშირად ვიკითხავთ სულისგანტყვევების ლოცვას (კურთხევანში), ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის კანონს, ალსარებისათვის, ღვთისმშობლის პარაკლისს და სხვა მანუალებელ ლოცვებს. იესო ქრისტეს ფასდაუდებელი ღვაწლის, მორჩილების, ტანჯვისა და სიკვდილის მეორებით ღმერთი მიუტყვევებს მორწმუნეებს ყველა ცოდვას. ეკლესიური რწმენის მიხედვით (4 და 5 ლოცვა ზიარებისათვის) არ არსებობს ცოდვა, რომელიც

ავადმეტებული უფლის გულმონყალებას მხოლოდ თვითონ ადამიანმა უნდა მოინანიოს, დაუტევოს, შესაძლებელია ცოდვები და მორჩილად ითხოვოს პატიება. თუ კაცი მღვდელთან აღიარებს თავის ცოდვებს და მიიღებს შენიღობას, ღმერთიც პატიებას მას. ამაში არ შეიძლება ეჭვი შეგვეპაროს. მაგზობარი ეუბნება მოციქულებს და მათი სახით მათ შემკვიდრებსაც: „ვისაც მიუტყვევებთ ცოდვებს, მიუტყვევება მათ; და ვისაც დაუტყვევებთ, დარჩება მათ“ (იოან. 20, 23). „ჭეშმარიტად გეუბნებით თქვენ: რასაც შეკრავთ მიწაზე, შეკრულ იქნება ცაშიც, და რასაც დახსნით მიწაზე, დახსნილი იქნება ცაშიც“ (მათ. 18, 18).

ღმერთი ჩვენ განგვცავს არა ჩადენილ ცოდვათათვის, რადგან ცოდვა ადამიანის წარმავალი, უძლეული და ხრწნადი ბუნების თვისებაა, არამედ ამ ცოდვების მოწინააღმდეგობისათვის. წმ. ისააკ ასურის ამბობს: სამწუხაროა არა ის, რომ მივემთხვევით ბოროტს, არამედ ის, რომ არ ვანებებთ მას თავს.

წმ. მამა დიორთე ამბობს: სიმდაბლეს, ერთს შეუძლია ღვთის მადლის მოხმობა სულისათვის. ის ერთი იფარავს სულს ყოველი ვნებისაგან და ცდუნებისაგან. სიმდაბლეს მარტოსაც კი (ღვაწლის გარეშე) შეუძლია უფლის სასუფეველში შევიყვანოს, როგორც მეფესალმუნე ამბობს: „შეხვედ ჩემს ტანჯვას და დაქანცვლობას და მაპატიე ყველა ჩემი შეცოდება“ (ფსალმ. 24, 18). ასე რომ, დავიმდაბლოთ ჩვენც თავი და ვისხენით. თუ ჩვენ, როგორც უძლეული, არ შეგვიძლია ვიღვაწოთ, ვეცადოთ თავის დამდაბლებას (ე.ი. შევიცნოთ ჩვენი სისუსტეები, ნაკლებ, ცოდვები, დანაშაული უფლის წინაშე ვითხოვოთ უფალს შეწყალება, შემწეობა, ჩავთვალოთ ჩვენი თავი ცოდვილად, ბედნიერების უღირსად და ყველაზე უარესად სხვა ადამიანებს შორის და ღვთის მოწყალების რწმენით, იმ მცირედიც კი, რაც ჩვენ მოვიძოქმედეთ სიმდაბლით, მოვხვდებით იქ, სადაც იმყოფებან ღვლმოსილი წმინდანები. ნუთუ სიმდაბლეს არ შეგვიძლია? დავიმდაბლოთ თავი და ღმერთი გვისხნის ჩვენ.

მისხროვით უფალს შეწყალება
და შეხვედნა
ღმ. ჩვენც მონანიე უფლის სიმდაბლითა და ქედმობრით შევითხოვოთ უფალს ჩვენი ცოდვების პატიება და შენიღობა.

მოამზავა **ლუიზა საჭაბაშვილი**
მამა ლაზარეს (კანდელია)
ლოცვა-კურთხევით

ღმერთმა აცხონოს ეროვნული ღირსების
დაცვისათვის ბრძოლებში დაღუპული გმირები

ვაველვა გაბელავა

დაიბადა 1951 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფელ შამონაში. მამა ადრე გარდაეცვალა და ობლად აღზარდა დედამ ხუთი შვილი. 1969 წელს დაამთავრა სკოლა და მუშაობდა დაინყო სატყეო ბირჟაზე. სამხედრო სამსახურის მოხდის შემდეგ კი მუშაობას იწყებს ენგურქალაქადკომინანტში. თავისი ხასიათით, შრომისმოყვარეობით, მომთხოვნელობით ჯერ საკუთარი თავისადმი და შემდეგ სხვებისადმი მან ავტორიტეტი, პატივისცემა დაიმსახურა. ჰყავდა მეუღლე და ორი ვაჟი - ზაზა და ზვიადი. იცავდა საქართველოს კანონიერ ხელისუფლებას, თავის ხმას, თავის კუთხეს. 1992 წლის 6 ივლისს ნაღწევისას მოკლეს ხუნტის ბანდიტებმა.

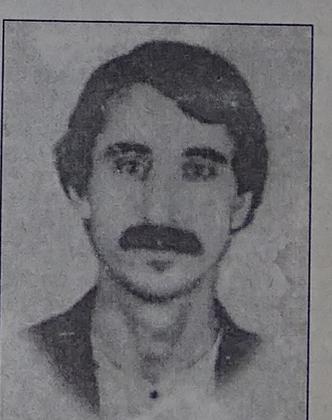

ვახტანგ გომსაკი

მათემატიკოსი, პროფესორი მუშაობდა სხვადასხვა დროს სხვადასხვა ადგილებზე: სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტში, მასწავლებელთა დახელოვნების რესპუბლიკურ ინსტიტუტში, 69-ე საშუალო სკოლის დირექტორად, 22-ე რუსულ-ქართულ სკოლაში, როგორც დევნილი ეროვნული ხელისუფლების დამცველი, იძულებით გადაიყვანეს მე-19 რუსულ სკოლაში, სადაც პროტესტის ნიშნად აღარ მისულა. იყო მამულის უსაზღვრო მოყვარული, და კანონიერი მთავრობის აღდგენისათვის დაუცხრომელი მებრძოლი. ყვარლის მთებში თავშეფარებული საქართველოს პრეზიდენტის მომხრეთა 14-კაციანი ჯგუფი 1992

წლის აგვისტოში ხელთ იგდეს ხუნტის ჯარებმა. უმოწყალო ცემისა და არაადამიანური წამების მიუხედავად ვახტანგს მრწამისისათვის არ უღალატნია. სისხლიანი „მთავრობის“ ცრუ ტელევიზიამ საზოგადოებას ამცნო პრეზიდენტ გამსახურდიას მომხრე „ქაჩაღთა“ გაუვნებელი და ნაცემ-ნაგვემი, დასისხლიანებული ადამიანები წარადგინა ევრანზე. დასახინრებულებმა „ალსარებაში გულწრფელად მოინანიეს სამშობლოს დაღალტი და თავი დამნაშავედ ცნეს“. ტელედიქტორთა განცხადებით, თითქოს „ბულმონყალე“ ხუნტამ შეუნდო მათ დანაშაული და გაათავისუფლა. სინამდვილეში ნანამები ვახტანგ გომსაკის გვამი რამდენიმე დღის განმავლობაში არ გადასცეს ახლომდებ. მის ბინაში ენ. მთავრობის დავალებით შეიჭრნენ უცნობი პირები „ტერორისტის არსენალის აღმოსაჩენად“ და არნახული ცინიზმით შეურაცხვეს გარდაცვლილის მეუღლე და მცირეწლოვანი ქალიშვილი. განადგურებულ ოჯახს ესეც არ აკმაყრს და დაკრძალვისათვის აუცილებელი სამედიცინო ცნობა დასაფლავებამდე ორი საათით ადრე მისცეს, რომელშიც შემზარავი სიტუაცია ეწერა: ვახტანგ გომსაკი „გულის უკმარისობით და ათეროსკლეროზით გარდაიცვალა“... ასე განუკითხავად, დაუნდობლად მოკლეს ჭეშმარიტი მამულიშვილი, სიმართლისათვის თავშეწირული კაცი. შემდგომ, როცა ჭირისუფალმა მო-

ითხოვა გაუგონარი დანაშაულის გამოძიება, პასუხად ცინიზმით აღსაცხებარათი გამოუგზავნეს, რომლის მსგავსიც, ალბათ, ავადსახსენებელ 1937 წელსაც არ მოუვიდოდათ აზრად. საქართველოს სრესპუბლიკის პროკურატურის განსაკუთრებით მნიშვნელოვან საქმეთა მამინდელი უფროსი გამომძიებელი, იუსტიციის უფროსი მრჩეველი დ. ჯინჯოლავა გარდაცვლილის ოჯახს სწერდა: „ლეილა გიორგის ასულ თაქთაქიშვილ-გოქსაძეს გაცნობებთ, რომ სისხლის სამართლის საქმე ვახტანგ ისაკის ძე გოქსაძის მიმართ, რომელშიც იგი იმხილებოდა სამშობლოს დაღალტში, დივერსიებისა და ტერორისტული აქტების მომზადებაში, ბანდიტიზმში და ცეცხლსასროლი იარაღის უკანონო შენახვა-ტარებაში, ან. (1993 წლის) 9 დეკემბერს შეწყვეტილი იქნა მისი გარდაცვალების მოტივით, საქართველოს რესპუბლიკის სისხლის სამართლის სამსახურის კოდექსის მე-5 მუხლის მე-8 პუნქტის საფუძველზე“. ასეთი ჭეშმარიტება და კაცთმოყვარეობით მოვიდა სათავეში საქართველოს ენ. ხელისუფლება, რომლის სულიერი მემკვიდრენი დღესაც აგრძელებენ „საგამირო“ საქმეებს.

კოტე ჩაკაბერიია

დაიბადა 1959 წლის 12 დეკემბერს სენაკში. 1977 წელს დაამთავრა სენაკის მე-5 საშუალო სკოლა. 1979 წლიდან მუშაობდა სენაკის კულტურის სახლში საშხატკრო ხელმძღვანელად. კოტე ჩაკაბერიია 1992 წლის 2 მარტს დაიღუპა. მას გვარდიის „ბეტეერი“ დაეჯახა, რომელსაც ხუნტის ერთ-ერთი დაქირავებული მებრძოლი მართავდა. დარჩა მეუღლე და ქალ-ვაჟი.

რედაქცია მკითხველს სთხოვს გამოგვიგზავნოს ბიოგრაფიული ცნობები განვლილ 10 წელში საქართველოს კანონიერი ხელისუფლების დაცვისა და აღდგენისათვის დაღუპულ გმირთა შესახებ.

აღმზრდელი

დავით შირვაძე

„ილირი“

მზე - ჩახახა, არნახული ჩრდილოური, დასავლური, ამოვიდა... ცეცხლი რულო, სიმბოლოები ჩაკარგული: ყნველა ბოლოთ აღკაზმული ჭოჭოხეთი - დაზარალებული, მომავალი - მოქარგული, ანაყოფი -

ლოდში მეფეაქრული. ხელი გაქვთ მყარი თამასუქი, ტრანსფერებით განასუქი, გვაროვ მოფრგამთ, სისხლიერ თუცი... ან - „რვა ლარი“ და გზა მუქი. ვის გროშს - ძმარი, ვის ხაზს - ცაძუ, ოქროს ცოცი - ზედ კაჭადუ, - ვიზიარო“ ჩრდილოთი ედიკასი - ქმედით უმოქმედითასი.

მამულს...

დაგვიღადრობა ერთოთრი დანით, ძმათა გვაძობავან სისხლი ჩხრიანოვებს - ვერ შევსებულა ვაში. შამფურგაყრილი, წბიერის ძალით.

ქართული მინა წყნობაზე ტრიალივს - ქართულიად მრანავს ალი.

ვინ დაგვიღადა, მამულიო, კანი... ისევ ქართველი მიგატყავს?! მუდამ კოლონდო ამით.

ვის უყვინხარ ქართველზე მეტად? ქართველს ქართველი რომ უქოლია... არ გეზიზღებოთ ნეტა?!

***

მერამდენე ვაზაფხული გაუღენთილი „სურნელებით“, ფარფურით არნახულით, პირველიონის მსურველებით. რის სამშობლო, რა მამული რის ვარდი, რა კუნელები, ერის ზედი დანაღმული ფულით განასულებლების.

შეგვარურა წოდვის ბანგში პოლიტიკურ მეძავობამ, ბოლომა-მურმა, ყველა რანგში ერთმანეთის მეტაობამ.

მერამდენე ვაზაფხული გაუღენთილი „სურნელებით“, ნაბიღონული სუკლის ხსული - ზედ ხორუმი თხუნელების.

ფიქრები

ფერეიდანი მახსენებს ვასულის სისხლიან ნარსულის, ეამს გარდასულის ვასულის და არ მსურს, რომ დავივიწყო ეს ნარსული - ფრონა კრული, გახსენებარე კი ასე რომ გვზარავს!

ქართული ცანი დაჯიღილი დანდო, ფერეიდანი მაგონებს ამ ნელიუსს, ქართველი ხალხის მედგარ ზრძილას, მტერთა სრბოლას.

ჩვენს ჩასაქოლად რომ ხმარობდა ყოველგვარ ძაღვს!

მინდორ-ველები სისხლის ცბორებით, წრემლოთა ფონებით, წხედართ კონებით, ხმლით აკუნული ნაჭრებად ცანი, მოთქმათა ხანი - ფერეიდანი!

მიგ ალვერევი სისხლიან ნარსულის, ან გარდასულის, გახსენებარე კი ასე რომ გვზარავს!

შევეურებ ქართველს იარაღასხმულის სახნისის კვალში, გვაძემს მტკვარში, ასეულობით მონათა ზაზარს... კენესას და მოთქმას, ურტულით მოდგმას, წარიელ ცაძრის სისხლიან ფასაფს, დროებას ნარაფს - გახსენებარე კი ცანში რომ გვზარავს.

„რაც კარგი ექნას რუსისა შტიკა, ღმერთმა იმ რუსსვე ასევედ მისცეს“

დასაწყისი წინა ნომრებში) როგორც ცნობილია, რუსეთის იმპერიამ საქართველო ჯერ კიდევ 1811 წელს „გააბედინებინა“, როცა წართეა მას წმიდა ვახტანგ გორგასლის მიერ V საუკუნეში მოპოვებული საეკლესიო დამოუკიდებლობა - ავტოკეფალია, გააუქმა კათალიკოს-პატრიარქის, უწმიდესისა და უნეტარისის თანამდებობა, ანტონ II-ს თავი რუსეთში უკრეს, ხოლო კათალიკოსის ნაცვლად საეკლესიო ოლქის მმართველი - ეგზარქოსი დაგვინიშნეს. 1811 წლიდან 1917 წლამდე, ე.ი ავტოკეფალიის აღდგენამდე, ერთადერთი შემთხვევა იყო, როცა რუსეთის კოლონიურმა ხელისუფლებამ ამ თანამდებობაზე ქართველი კაცი - ვარლამ ერისთავი დანიშნა. ვინაიდან ეგზარქოსი ვარლამი რუს დერეფიმორებს თავიანთი აღვირახსნილი რუსიფიკატორული პოლიტიკის გამტარებლად ვერ გამოადგათ, ისიც ანტონ II-ის გზას გაუყვნეს, ხოლო მის შემცვლელად თავიანთი დამქაში, უჯიათი, თავები და გულქვა რიაზანელი ეპისკოპოსი თეოფილაქტე რუსანოვი მოგვივლენს. სწორედ ამ ნაბიჯიდან დაიკვამდა დასავლეთ საქართველოში საეკლესიო რეფორმის გატარება, რომელიც თეოფილაქტე რუსანოვი იმპერატორის მიერვე გაძარცვულ-გაუბედურებული იმპერიის ეპარქიიდან წლიური შემოსავალი 18-20 ათასი მანეთიდან 100 ათას მანეთამდე (ე.ი. 5-ჯერ და მეტად) გაზრდილიყო ხაზინის სასარგებლოდ. ამასთანავე მკვეთრად უნდა შეემცირებინათ სამღვდლოების რიცხვი. ეკლესიებში ჩვენი დვითიგურთხეული ქართული ენა რუსული უნდა შეეცვალათ, გაეზარდათ საეკლესიო გლეხთა (რომელთა რიცხვი II ათას კაცს აღწევდა) გადასახადები, 1000-ზე მეტი საეკლესიო გლეხის კომლი აეყარათ და სახაზინო მიწებზე დაესახლებინათ, რაც მათი სახლ-კარისა და მეურნეობის ძირგალი წლით მოშლას ნიშნავდა. ეგზარქოსი თეოფილაქტე იმერეთში, რაჭასა და გურიაში მხოლოდ სამ ეპარქიას ტოვებდა (მანამდე რუსეთის კოლონიურმა ხელისუფლებამ ქართლ-კახეთში 13 ეპარქიიდან მხოლოდ 4 ეპარქია დატოვა).

ტორული პოლიტიკის და ე.წ. საეკლესიო რეფორმის გატარებას თეოფილაქტე რუსანოვი მისთვის ჩვეული თავზედობითა და ბატონკაცური თვითნებობით შეეცადა, რითაც სულ მალე თავის თავსაც და რუსეთის იმპერიასაც თითქმის მიელი დასავლეთ

აღსანიშნავია, რომ აბოპოქრიფული იმერეთიდან თბილისში გაქცეულ კოლონიური ხელისუფლების ჭოჯაკი თეოფილაქტე რუს გენერლებთან ერთად აღდგენა აჯანყების მეთაურთა დასაპატიმრებელ სიებს. იქ პირველი აღვილი ეკავათ მიტროპოლიტებს - დო-

ბარაგით (300 ჯარისკაცითა და ქვემეხებით) 9-12 ივლისს მიაკილა ქ. გორამდე, სადაც მას შეხვდნენ იმერეთის გასანადგურებლად აღმოსავლეთ საქართველოდან დაძრული საოკუპაციო ჯარები. სწორედ ამ ჯარებს სთხოვდა გენერალი კურნატოვსკი

საქართველოში რუსეთის საოკუპაციო ჯარების პარკების ისტორიიდან

საქართველო აუშხედრა რეფორმის გატარება თეოფილაქტემ 1819 წლის ივნისში დაიწყო. როგორც კი მოსახლეობამ გაიგო ე.წ. საეკლესიო რეფორმის შინაარსი, მთელი იმერეთი აჯანყდა. უჯიათი ეგზარქოსი უკან მიიწეო არ იხვედა: მისი გაგზავნილი ემისრები ხურავდნენ ეკლესიებს, ამცირებდნენ სამღვდლოებს, ერეკებოდნენ უადგილოდ დარჩენილ სასულიერო პირებს, მოსახლეობას ახალ საეკლესიო გადასახადებს უცხადებდნენ. გურია-სამეგრელოში გაგზავნილი მისი ემისრები მოსახლეობამ იფრინა, ხოლო მთელი იმერეთი და რაჭა აჯანყების აღში გაეხვიდა. ეგზარქოსი თეოფილაქტეს მოხელეთა მოქმედება პირველ რიგში ვაკე იმერეთისა და შორაპნის ოლქის აჯანყებულმა მცხოვრებლებმა აღკვეთეს. „აჯანყებულთა შეიარაღებული რაზმები რაჭაში პირველ დღეებშივე აღწვედა 2000 კაცს. რაჭის ოლქის უფროსი თავისი რაზმით იძულებული გახდა შეეპტილიყო კვარას ციხეში. იმერეთში აჯანყებულნი იკავებდნენ სადარაჯოებს, ზერგავდნენ გასავალ გზებს, წყვეტდნენ მოძრაობას“ (ა. კიკვიძე, საქართველოს ისტორია, გვ. 105).

იმხანად ჩრდილოეთ კავკასიის ხალხების წინააღმდეგ მებრძოლი მთავარსარდლის გენერალ ერმოლოვის მოადგილე გენერალ-ლეიტენანტ ველიამინოვს აჯანყების ჩასახშობად, „აჯანყების სულისკვეთება, - მოახსენებდა იგი ველიამინოვს, - საყოველთაოა და ჩვენს მხარეზე არავინაა“ (კავკ. არქივურ. კომისიის საბუთები. ტ. IV. ნაწ. I. გვ. 743).

გულგახეთილი გენერალი კურნატოვსკი იქვე ამატებდა, რომ გურულები და მეგრელები შეიძლება იმერლებთან ერთად აჯანყდნენო. რუსი ოკუპანტი მართალი აღმოჩნდა. დამპყრობელთა პირველყოფილმა ველურობამ და მხეცობამ ყველას მოთმინების ფაილა აუვსო, მართლაც, „რაც კარგი ექნას რუსისა შტიკა, ღმერთმა იმ რუსსვე ასევედ მისცეს“ (წმ. ილია მართალი)!

აჯანყებულთა მხარეზე იყო მთელი ქართული სამღვდლოება. მათ შორის ცნობილი მღვდელთმთავრები და მამულიშვილები დოსითეოზ ქუთათელი და ექვთიმე გაენათელი, რომლებიც იმერეთის სხვა დიდებულებთან ერთად 1789 წელს ქართლ-კახეთის მეფე ერეკლე II-ს იმერეთის სამეფოს მის სამეფოსთან შეერთებას თხოვდნენ საქართველოს გაერთიანების მიზნით.

იმერეთის მამნდელი მმართველის, გენერალ კურნატოვსკის მოთხოვნაზე - დავამალათ აჯანყებულთა რაზმები, ამბოხებულებმა უშიშრად უპასუხეს, რომ არ დაიშლებოდნენ მანამ, სანამ მათ არ გადაეცემოდნენ ეგზარქოსის მოხელეთა შედგენილი მცხოვრებთა საგადასახადო სიები და თვით თეოფილაქტე არ იქნებოდა მოშორებული იმერეთიდან. საკუთარ ტყავზე შეფიქრებულმა ეგზარქოსმა ახლა კი იკადრა იმერეთიდან გაქცევა. გენერალმა კურნატოვსკიმ კი 1819 წელს იგი გაძლიერებული სამხედრო

გულგახეთილი გენერალი კურნატოვსკი იქვე ამატებდა, რომ გურულები და მეგრელები შეიძლება იმერლებთან ერთად აჯანყდნენო. რუსი ოკუპანტი მართალი აღმოჩნდა. დამპყრობელთა პირველყოფილმა ველურობამ და მხეცობამ ყველას მოთმინების ფაილა აუვსო, მართლაც, „რაც კარგი ექნას რუსისა შტიკა, ღმერთმა იმ რუსსვე ასევედ მისცეს“ (წმ. ილია მართალი)!

ჩვენის ისტორია

გაუმგებობა ქუთაისის მისაღვობები. აჯანყება სულ უფრო ფართოვდებოდა. აჯანყებულებმა სცადეს იმერეთში მეფის ხელისუფლების აღდგენა. იმერელმა თავადებმა იმერეთის მეფედ სოლომონ პირველის ასულის და-რეჯანის ვაჟი ივანე აბაშიძე გამოაცხადეს, ამიტომ იყო, რომ რუსმა ოკუპანტებმა დარეჯან ბაგრატიონის შვილი 1820 წლის დამდეგს ერთ-ერთ „მთავარ დამნაშავედ“ გამოაცხადეს და ყოველმხრივ ცდილობდნენ მის ხელში ჩაგდებას. იმავე წლის იანვრისათვის რუსეთის კოლონიურმა ხელისუფლებამ დიდძალ ჯარებს მოუყარა თავი იმერეთში და აჯანყებულთა წინააღმდეგ გადამწყვეტ შეტევაზე გადავიდა. იმერეთის მმართველ გენერალი კურნატოვსკი, რომელსაც რუსეთის მთავრობა ბრალად სდებდა სისუსტეს აჯანყებულთა წინააღმდეგ ბრძოლაში, გაწვეულ იქნა და მის მაგივრად დანიშნეს პოლკოვნიკი პუზირევსკი. ამ ნაბიჯიდან მალე „ისახელა“ თავი ვერაგობით, მუხანათობით, სისასტიკითა და მხეცობით. 1820 წლის 4 მარტს მან რამდენიმე ასულის გაპყენებით სწორედ ვერაგობითა და მუხანათობის გზით შეძლო დაეტყვეებინა იმერეთის მთავარი მღვდელთმთავრები - თოსითეოზ ქუთათელი და ექვთიმე გაენათელი, აგრეთვე დედოფალი დარეჯანი, სეხნია წულუკიძე და დივანბეგი დავით მიქელაძე. სწორედ ისინი მაჩნდათ რუს ოკუპანტებს აჯანყების მოთავეებად. მათმა დატყვევებამ დამპყრობთა მიერ გაწამებული ხალხი მეტი შურისძიების ცეცხლით აანთო. 1820 წლის აპრილიდან აჯანყება ახალი ძალით გაიშალა განსაკუთრებით რაჭასა და გურიაში. მაგრამ დაუბრუნდეთ იმერეთის მღვდელთმთავრების - დოსითეოზ ქუთათელისა და ექვთიმე გაენათელის თავსდატეხილ უბედურებას. ჯერ კიდევ მათ დატყვევებამდე კავკასიელი ხალხების ჯილათი გენერალი ერმოლოვი თავის დამქაშებს სწერდა: „საჭიროდ მიმაჩნია იმერეთიდან მიტროპოლიტების - ქუთათელისა და გაენათელის მოცილება“ (ა. კიკვიძე, საქართველოს ისტორია, გვ. 11). რამდენად თავზედა მთავარსარდალი, ჩანს მისივე სიტყვებიდან: „ვიცი, რომ ეს

საქართველოს პელსინის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაციის პრესცენტრის განცხადება

1989 წელს საქართველოს ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის წინამძღოლმა ზვიად გამსახურდიამ საქართველოს პელსინის ჯგუფის ბაზაზე დააარსა საქართველოს პელსინის კავშირი; მალევე, 1990 წლის თებერვალს შეიქმნა საქართველოს პელსინის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაცია.

1990 წელს პელსინის კავშირის მენეჯერობით ჩამოყალიბდა საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალი მაგიდა, რომელზეც 1990 წლის 28 ოქტომბერს გაიმართა მრავალპარტიულ არჩევნებში და დიდი უმრავლესობით დააკომპლექტა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო.

1991 წლის 31 მარტს კანონიერმა ხელისუფლებამ ჩაატარა საყოველთაო-სახალხო რეფერენდუმი, რომლის შედეგების საფუძველზეც, 1991 წლის 9 აპრილს გამოცხადდა საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენა. საბჭოთა კავშირის იმპერიის სივრცეში პირველად საქართველომ დაიწყო დემოკრატიული და დამოუკიდებელი ქვეყნის აღმშენებლობა... ამ პროცესებში თავისი სერიოზული წვლილი შეიტანა საქართველოს პელსინის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაციამ.

1991 წლის ბოლოს საქართველოს აღმშენებლობა შეაჩერა რუსეთის სპეცსამსახურების ხელმძღვანელობით საქართველოში განხორციელებულმა პუტჩმა; სახელმწიფო გადატრიალების გზით რუსეთის მიერ მოყვანილმა უკანონო მარიონეტულმა რეჟიმ-

მა რეფერენდუმში გამოხატული საქართველოს მოსახლეობის ნების საწინააღმდეგოდ საქართველო რუსეთის ნეოიმპერიაში - დსთ-ში შეიყვანა და ქვეყნის მართვა კლანების ინტერესების მიხედვით დაიწყო.

საქართველოს პელსინის კავშირმა და მისმა რეგიონალურმა ორგანიზაციებმა, პუტჩისტების მიერ დემონსტრაციების დახვეწა-დარბევის მიუხედავად, აქტიურად გააგრძელეს ბრძოლა უკანონო რეჟიმის წინააღმდეგ, მაგრამ პელსინის კავშირის თავჯდომარის, საქართველოს პრეზიდენტის ზვიად გამსახურდიას მკვლელობის შემდეგ არსებული მძაფრი რეპრესიების პირობებში რეგიონალური ორგანიზაციების ფიზიკურად გადარჩენა-შენარჩუნებაც კი გაართულდა. ქუთაისის ორგანიზაციის წევრების სასახლეოდ უნდა ითქვას, რომ მათ 1997 წლამდე, საქართველოში ქონი მანანა არჩაძე-გამსახურდიას დაბრუნებამდე, შეინარჩუნეს ორგანიზაცია, ხოლო საქართველოს პელსინის კავშირის თავჯდომარედ ქონი მანანა არჩაძე-გამსახურდიას არჩევის შემდეგ განახლეს აქტიური პოლიტიკური ბრძოლა უკანონო დე ფაქტო ხელისუფლების წინააღმდეგ. ფაქტოდ, ქუთაისის ორგანიზაციაში განახლდა ახალ წევრთა მიღება და მომზადდა არაერთი საინტერესო დოკუმენტი, რომელთაგან განსაკუთრებული ადგილი უჭირავს საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალი მაგიდის „მემორანდუმის“ პროექტს. საქართველოს პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალი მაგიდამ ქუთაისის ორგანიზაციის მიერ წარ-

დგენილ პროექტს მისცა რა იურიდიული დოკუმენტის საბოლოო სახე, იგი აქცია თავისი სტრატეგიისა და ტაქტიკის განმსაზღვრელ დოკუმენტად.

მემორანდუმში დაფიქსირებულია, რომ დღევანდელ საქართველოში არის ორხელისუფლებიანობა: არსებობს ხელისუფლებიდან განდევნილი საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო, რომელსაც თავისი სამართალმემკვიდრეობა არ შეუწყვეტია და არც არავისთვის გადაუცია; ასევე, არსებობს სამართლებრივად უნარსულო დე ფაქტო ხელისუფლება. მემორანდუმში, ასევე, გარკვევითაა ნათქვამი, რომ საქართველოს აღმშენებლობა არ განახლდება უკანონო (კლანური) ხელისუფლების არსებობის პირობებში და ქვეყნისთვის გამოსავალი მხოლოდ კანონიერი ხელისუფლების სამართალმემკვიდრეობის აღდგენის შემდეგ დაინშნული საყოველთაო არჩევნებია...

2002 წლის 18 თებერვალს შესრულდა საქართველოს პელსინის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაციის 12 წლისთავი. ორგანიზაციის გამგეობა კავშირის წევრებსა და მრავალრიცხოვან მხარდამხერებს ულოცავს ამ საიუბილეო დღეს და უსურვებს მეტ მხნეობას კანონიერი ხელისუფლების სამართალმემკვიდრეობის აღდგენისათვის ბრძოლაში... ჩვენი მთავარი ძალა ჩვენი სიმართლეა: საქართველოს სახელმწიფოს აღმშენებლობის დაწყება მხოლოდ მართალ და ძლიერ პოლიტიკურ ორგანიზაციას შეუძლია!

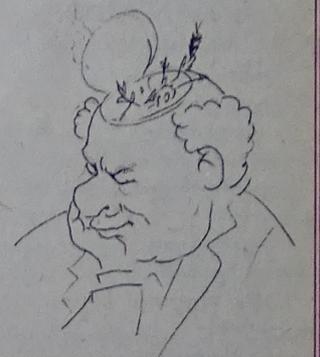
პარიკაზისტი კიბანია

შევარდნაძე ვენიას ეტყვის, სააკაშვილის გარეშე დიდი მომავალი გაქვს და შენთვისაც გამოიძებნება ადგილი და მეც იგივე შემომთავალა, ოღონდ, პირიქით.

ა. სააკაშვილი, „ალია“, №17.

რითი სჯობია ერთი შევარდნაძის ჭკუა ყველა თბილისელის ჭკუას? გივი თარგამაძე, „ალია“, №17.

განსჯორება

ჩვენი გაზეთის წინა, 34-ე ნომრის პირველ გვერდზე უნდა იკითხოვოდეს: „15 თებერვალი - მირქმა უფლისა ჩვენისა იესო ქრისტესისა“. ამავე ნომრის პუბლიკაციაში „2 თებერვალი ბრალს სხებს შევარდნაძის, სიგუას, იოსელიანისა და კიტოვანის პუტჩისტურ უკანონო დე ფაქტო ხელისუფლებას“ - მე-2 გვერდის მე-2 სვეტში უნდა იყოს: „დღის მეორე ნახევარში, როდესაც ამერიკელთა დელეგაცია იმყოფებოდა კრწანისის რეზიდენციაში, პაატაშვილების, ღიბამინჯიების, ურიდების, მულაშვილების და სხვა მოღალატეთა მეშვეობით...“ (შემდეგ როგორც ტექსტშია).

გარდაიცვალა საქართველოს პელსინის კავშირის თელავის ორგანიზაციის წევრი თემურ მარგალიტაშვილი

განსაკუთრებულია მისი ღვაწლი კანონიერი ხელისუფლების აღდგენისათვის ბრძოლაში. ბ-ნი თემური არის 1999 წლის შიმშილობის აქციის მონაწილე, რომლის დროსაც ხანგრძლივად იმომშობა; მონაწილეობდა მრგვალი მაგიდის ეგიდით გამართულ საპროტესტო აქციებში. 2001 წლის 26 მაისს ისიც სასტიკად სექემეს შევარდნაძის ჯალათებმა ათასობით მომიტინგესთან ერთად.

ბაგონი თემურ მარგალიტაშვილი 59 წლის ასაკში წავიდა ამქვეყნიდან. ჩვენ აღრე დაგველოცა, ბრძოლას კი მიღმა სამყაროდან უსათუოდ გააგრძელებს.

ღმერთმა ნათელში ამყოფოს ბაგონი თემურის სული.

საქართველოს აპოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა მრგვალი მაგიდა, საქართველოს პელსინის კავშირი, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო.

სამშობლოსათვის თავდადებულ რაინდს, ვეშაბრიც ქართველს, საქართველოს პელსინის კავშირის წევრს, პოლიტპატიმარ ირბატლი ომბბბბბ ვულოფუთ დაზაფინის დღეს. ბაგონი ირაკლის ეხოვრების გზა ია-ვარდით არ ყოფილა მოფენილი, მაგრამ ზეფნიერია, ვინაიდან ყოველივე საქართველოსა და სიმართლისათვის დათმინა, საზღაურად კი ქართველი ერის დიდი სიყვარული ერგო. ღმერთი იყოს მისი შემწე ჩვენი ქვეყნის ზეფნიერებისათვის სავალ ძნელ გზაზე, ჩვენი დიდი ნინაპრების ლოცვა შესწევდეს.

საქართველოს პელსინის კავშირი,
საქართველოს პელსინის კავშირის ქუთაისის ორგანიზაცია,
გაზეთი „ქაჯი“ რედაქცია

საქართველოში რუსეთის საოკუპაციო ჯარების პარკაზის ისტორიიდან

ზომა (მღვდელმთავრების დატყვევება და მათი რუსეთში გადასახლება - ა. მ.) ხელახლა ააჯანყებს ხალხს. მიუხედავად ამისა, უკეთესია, ახლა შევედგეთ ამას, ვიდრე გადავლით შემდგომ დროს, ვინაიდან ზამთრის ამინდი, რომელიც არ აძლევს საშუალებას აჯანყებულებს დამალონ თავიანთი ოჯახები და რაზმები ტყეებში, ჩვენ გვაძლევს უკეთეს საშუალებას გავფანტოთ ისინი შეიარაღებული ძალით“. (კავკასიის კომისიის საბუთები, ტ. IV, ნაწ. I, გვ. 574).

ისინი პუზირევსკი რა პუზირევსკი იქნებოდა, რომ ზედმიწევნით გულმოდგინედ არ შეესრულებინა თავისზე უფრო დიდი ჯალათის დავალება, რისთვისაც ერმოდოვისა და მისი დამქაშების გულითადი მადლობა დაიმსახურა, მაგრამ თენახვევარში პუზირევსკი აჯანყებული გურულების ხელით საიქიოს გაემგზავრა. ამაზე ქვევით ვისაუბროთ.

ახლა კი შევეხებით საკითხს იმის შესახებ,

თუ როგორ მხეცურად და ბარბაროსულად მოექცა იმპერიის ახლადგამოცხვარი სამხედრო მმართველი პოლიკონიკი პუზირევსკი დატყვევებულ ღმერთშემოსილ მღვდელმთავრებს - დოსითეოს ქუთათელსა და ექვთიმე გაენათელს. „პუზირევსკის საჭიროდ მიანდა ტომრები გადაეცვა თავზე პატიმრებისათვის (უნდა იყოს - ტყვეებისათვის - ა.მ.) და ისე დაეკრათ ისინი ცხენებზე, რომ ერთმანეთი ვერ ეცნოთ და ვერც გზაზე ეცნო ისინი ხალხს. ტომრებში გახვეულ პატიმრებს (ტყვეებს - ა.მ.) უნდა ესუნთქათ პატარა ჭრილის მეშვეობით. ტომრები დამაგრებული იქნებოდა ყელსაბმელით და ქაბრით“, თუ ვინმე დაესხმებოდა თავს ბადრავს მღვდელმთავრებისა და სხვა დატყვევებულთა გამოსახსნელად, „ყველა პატიმარი (ტყვე - ა.მ.) უნდა მოეკლათ და მდინარეში გადაეყარათ“ (იქვე, გვ. 801). აი, მართლმადიდებლობის „დამცველი“ რუსი დამპყრობლების ნამდვილი სახე, პირტყვის დინეზე დატყვევებული არსებობა ამა-

რზენი სახე! დამის საფართო და გაძლიერებული სამხედრო ბადრავით ტყვეები ქუთაისიდან სურამისაკენ წაიყვანეს, რათა ქართლიდან საქართველოს სამხედრო გზით ისინი რუსეთში გადასახლებინათ. დატყვევების შემდეგ გამხეცვლილი რუსი სალდათების მიერ ქუთაისში უღვთოდ ნაცემი და ნაწამები (ცემა-ტყევა და ბარბაროსული წაშება არც სხვა ტყვეებს დააკლეს!) დოსითეოს ქუთათელი გზაზე, ღიბის მთის მდამოებში გარდაიცვალა. რუსმა მტარავლებმა ანაურამდე არ გაამხილეს მისი დღეუპის ამბავი და იქაურებს დაუტოვეს სახელოვანი მღვდელმთავრისა და მამულიშვილის ნეშტი დასაკრძა-ლავად. ანაურულემა სათანადო პატივი მიაგეს პირთვებას, რომელმაც მისი ღრმამინაარსიანი და ამაღლებული სიცოცხლე სამშობლოს საკურთხეველზე უმწიკვლოდ მიიტანა...

დოსითეოს ქუთათელისა და ექვთიმე გაენათელის დატყვევებისა და მხეცვლილი წამების თვითმხილველი კაბიტანი ლუტეკი შემდგომში იგონებდა: „გადააწყდა ორი მთავარი წარჩინებულის, მიტროპოლიტების - გაენათელისა და ქუთათელის რუსეთში გავზავნა. მათი დაპატიმრების (დატყვევების - ა.მ.) დროს ადგილი ჰქონდა უხეშ მოქცევას, რადგან ერთი მთავანის წინააღმდეგობის გამო იხმარეს თოვის კონდახები და ხისტყები. ასე, რომ გასისხლიანებული და ნაკემი მწყვეთსმთავარი

(დოსითეოს ქუთათელი - ა.მ.) შეკრეს და ძალით შეხვეს ცხენზე“ (რუსეთის მფლობელობის დამკვიდრება კავკასიაში, ტ. III, ნაწ. II, რუს. ენაზე, გვ. 412).

რაც შეეხება ნაცემ-ნავეგმ, პატიყვარელი, შეურაცხყოფილ და დამცირებულ ექვთიმე გაენათელს, იგი რუსეთის ჩრდილოეთში გადასახლეს და ორიოდე წლის შემდეგ უცხოებაში დაასრულა თავისი განაწამების სიცოცხლე. შემდგომში მისი თანამედროვე ქართველი ნაღვლიანად წერდა: „წმიდა მამა ეფთვიმი მიტროპოლიტი გაენათელი მიიცვალა ექსორიობასა შინა რუსეთს, მონასტერსა სვირისასა... 1822 წ. თთუესა აპრილსა 21-ს, დღესა პარასკევსა და დაფლეს მურვე მონასტერსა შინა“ (ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. V, თბ., 1949, გვ. 67).

ღრმად მწამს, რომ დადგება დრო, როცა სამშობლოსათვის ამ წამებულ მღვდელმთავართა და მამულიშვილთა - დოსითეოს ქუთათელის (წერეთლის) და ექვთიმე გაენათელის (ერისთავის) წმიდა ნეშტს მადლიერი ქართველობა ჩვენი ერთ-ერთი უპირველესი სალოცავის - გელათის მონასტრის ძვალშესალგაში მიუქნეს საუკუნო განსასვენებელს.

აბაგი მათიაშვილი
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი
(გაბრძელობა მოზავერო ნოზიარში)

გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი ტარიელ ფუტყარაძე
ხასუხისმგებელი რედაქტორი ონისე ბანძელაძე
გაზეთის დირექტორი აბაგი ბაბუნაძე
გაზეთი რეგისტრირებულია ქუთაისის საქალაქო სასამართლოში №12/5/ე-4818
რედაქციის მისამართი: ქუთაისი, კუარტალი 32, ტელ.: (8 231) 2-16-03; (8 77) 47-69-05
ელ. ფოსტა kuji@posta.ge; გაზეთის ელექტრონული ვერსია ინტერნეტში: http://www.opentext.ge/kuji